

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดราชบุรี

ตราประจำจังหวัดราชบุรี

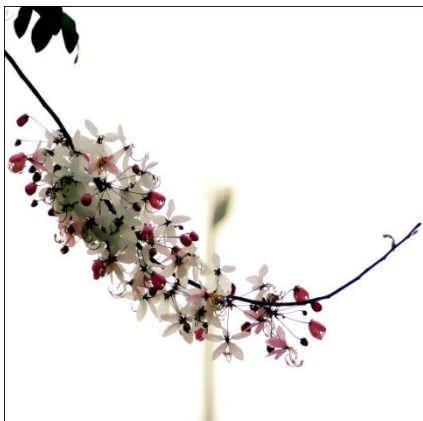

รูปเครื่องราชกกุธภัณฑ์ของพระมหากษัตริย์ ๒ สิ่ง
คือ พระแสงขรรค์ชัยศรี ประดิษฐานอยู่บนบันไดแก้ว และฉลองพระบาทคู่ประดิษฐานอยู่บนพานทอง
หมายถึง เครื่องแสดงถึงความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ธงประจำจังหวัดราชบุรี

ดอกไม้ประจำจังหวัดราชบุรี

ชื่อดอกไม้ ดอกกัลปพฤกษ์
ชื่อวิทยาศาสตร์ Cassia bakeriana Craib

ต้นไม้ประจำจังหวัดราชบุรี

ชื่อพรรณไม้ โมกมัน
ชื่อวิทยาศาสตร์ Wrightia tomentosa

คำขวัญประจำจังหวัดราชบุรี

“คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่
ตื่นใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนิน เพลีนค่างคาร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี”

๑. ประวัติความเป็นมา

จังหวัดราชบุรี มีชื่ออันเป็นมงคลยิ่ง หมายถึง “เมืองพระราชา” เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งของประเทศไทย จากการศึกษาและขุดค้นของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี พบว่าดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้เป็นถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของคนหลายยุคหลายสมัย และมีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต จากหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุจำนวนมาก ทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ ตั้งแต่ยุคหินกลาง ตลอดจนถึงค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้เคยดำรงตำแหน่งหลวง ยกกระบัตรเมืองราชบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเมืองราชบุรีเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญ เป็นสมรภูมิการรบหลายสมัย โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ยกทัพมาตั้งรับศึกพม่า ในเขตราชบุรีหลายครั้ง

ครั้งที่สำคัญที่สุด คือ สงครามเก้าทัพ ต่อมา พ.ศ.๒๓๖๐ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองใหม่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองตลอดมาจนถึง ปัจจุบัน ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ.๒๔๓๗ ได้ทรงเปลี่ยนการปกครองส่วนภูมิภาค โดยรวมหัวเมืองต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกันตั้งขึ้นเป็นมณฑล และได้รวมเมืองราชบุรี เมืองกาญจนบุรี เมืองสมุทรสงคราม เมืองเพชรบุรี เมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ รวม ๖ เมือง ตั้งขึ้นเป็นมณฑลราชบุรี โดยตั้งที่บัญชาการมณฑล ณ เมืองราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง (ต่อมาเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเก่า และในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี)

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๔๐ ได้ย้ายที่บัญชาการเมืองราชบุรี จากฝั่งซ้ายกลับมาตั้งรวมอยู่แห่งเดียวกับศาลาว่าการมณฑลราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง จนถึง พ.ศ.๒๔๗๖ เมื่อได้มีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลทั้งหมด มณฑลราชบุรีจึงถูกยกเลิกและคงฐานะเป็นจังหวัดราชบุรีจนถึงปัจจุบัน

๒. สภาพทั่วไปของจังหวัด

๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางด้านทิศตะวันตก ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๓,๒๔๗ ล้านไร่ หรือ ๕,๑๙๖ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๗ ของเนื้อที่ภาคตะวันตก ๘ จังหวัด มีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ระยะความยาว ๗๓ กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านจังหวัดราชบุรีในเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง โพธาราม และอำเภอเมืองราชบุรี เป็นระยะทาง ๖๗ กิโลเมตร

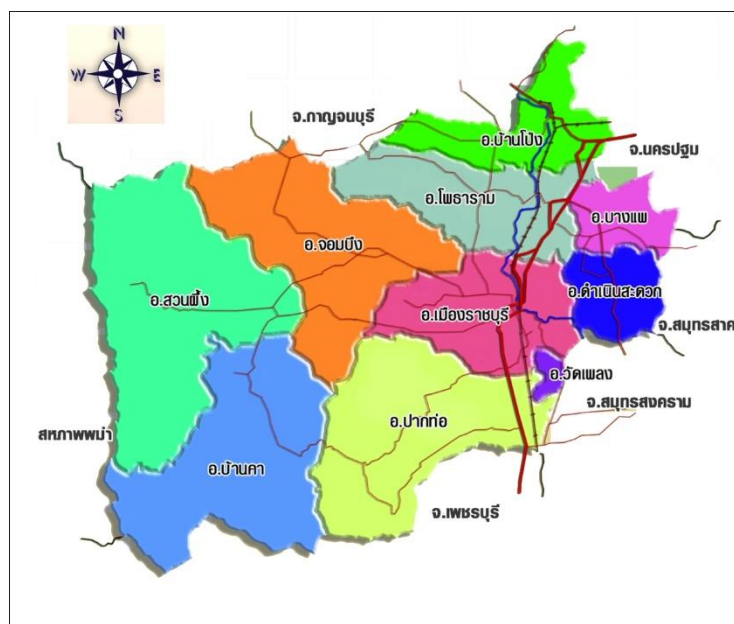
อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และ สมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศแบ่งได้เป็น ๔ ลักษณะ คือ

(๑) **พื้นที่ภูเขาสูง** ได้แก่ บริเวณเขตแดนด้านทิศตะวันตกติดกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านทิศใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรี มีสภาพเป็นเทือกเขาสูง อุดมด้วยป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร ถึง ๑,๑๐๐ เมตร สภาพเนื้อดินค่อนข้างเป็นดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีปฏิกิริยาเป็นกรด ดินอุ้มน้ำได้น้อย อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และด้านทิศตะวันตกของอำเภopakท่อ

(๒) **พื้นที่ราบสูง** ได้แก่ บริเวณถัดจากเทือกเขามาทางด้าน ทิศตะวันออก จนถึงตอนกลางของพื้นที่จังหวัดมีลักษณะเป็นที่ราบสูงและเป็นลอนลาด มีแม่น้ำภาชีและลำห้วยสาขาเป็นสายน้ำหลัก สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินค่อนข้างสูง สภาพเหมาะกับการปลูกพืชไร่ และไม้ผล อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภोजอมบึง และด้านทิศตะวันตกของอำเภopakท่อ เมืองราชบุรี โพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

(๓) **พื้นที่ราบลุ่ม** ได้แก่ บริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง และด้านทิศตะวันออกของ จังหวัด มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างดี มีระบบชลประทานแม่กลองที่เป็นระบบชลประทานขนาดใหญ่ สภาพ ดินเป็นดินร่วนและดินร่วนปนเหนียว เหมาะแก่การปลูกข้าวและพืชผัก อยู่ในเขตอำเภอจอมบึง ปากท่อ เมือง ราชบุรี บางแพ โพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

(๔) **พื้นที่ราบลุ่มต่ำ** ได้แก่ บริเวณทิศตะวันออกของจังหวัด บริเวณตอนปลายของ แม่น้ำแม่กลองที่เชื่อมต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองและคูน้ำที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำแม่กลอง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ปานกลาง ๑ - ๒ เมตร สภาพดินค่อนข้างเป็นเนื้อดินเหนียว ระบายน้ำเร็ว มีความ อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ใช้ทำนา และยกทรงเพื่อปลูกพืชสวนและพืชผัก อยู่ในเขตอำเภอ วัดเพลง และอำเภอดำเนินสะดวก

๒.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในเขตที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ สามารถ แบ่งออกตามฤดูกาลได้ ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ช่วงนี้ได้รับ อิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป อาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นในช่วง เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน(สถิติอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙)

ฤดูฝน แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

ช่วงแรก ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ช่วงนี้ได้รับอิทธิพล จากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน แต่เนื่องจากมีเทือกเขา ตะนาวศรีกั้นอยู่ จึงทำให้พื้นที่ติดเทือกเขาได้รับปริมาณฝนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกแถบลุ่มน้ำแม่ กลองและด้านตะวันออกของจังหวัด

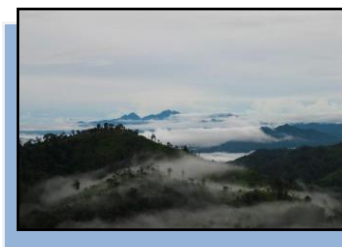
ช่วงที่สอง ประมาณเดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับ อิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้มีฝนตกชุกและตก หนักแถบอำเภอสวนผึ้ง บ้านคา จอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจาก เทือกเขาเป็นประจำทุกปี

ปริมาณฝนมากที่สุดต่อเดือน วัดได้ ๔๔๑.๕ มิลลิเมตร เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๘

ปริมาณฝนมากที่สุดต่อปี วัดได้ ๑,๕๑๓.๑ มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๙

ปริมาณฝนน้อยที่สุดต่อปี วัดได้ ๙๐๒.๗ มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๖

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศ หนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดนำเอาความหนาวเย็นและแห้งมาปกคลุม ทำให้พื้นที่ตามเชิงเขา หุบเขาแถบอำเภอสวนผึ้ง บ้านคา จอมบึง และอำเภอปากท่อ มี อากาศหนาวถึงหนาวจัด ทุกปี (สถิติอุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ ๙.๘ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒)

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๓. การปกครอง และประชากร

๓.๑ เขตการปกครอง

๒ จังหวัดราชบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑๐๔ ตำบล ๙๗๗ หมู่บ้าน ๖๙ ชุมชน

๒ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นในจังหวัด

การจัดองค์กรบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีหน่วยงานราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ส่วนราชการในระดับจังหวัด แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน ๓๑ หน่วยงาน และหน่วยราชการบริหารส่วนกลาง จำนวน ๗๘ หน่วยงาน

(๒) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๒ แห่ง ประกอบด้วย

☞ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

☞ เทศบาลเมือง ๔ แห่งได้แก่ เทศบาลเมืองราชบุรี เมืองบ้านโป่ง เมืองโพธาราม

และเทศบาลเมืองท่ามา

☞ เทศบาลตำบล ๓๐ แห่ง

☞ องค์การบริหารส่วนตำบล ๗๗ แห่ง

แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดราชบุรี

ลำดับ	อำเภอ	ตั้งเมื่อ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวน (แห่ง)			การปกครองส่วนท้องถิ่น			
				ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
๑	เมืองราชบุรี	ร.ศ. ๑๑๖	๔๓๐.๒๙๘	๒๒	๑๘๗	๓๕	๑	๑	๔	๑๗
๒	บ้านโป่ง	ร.ศ. ๑๑๖	๓๖๖.๕๕๙	๑๕	๑๘๓	๒๔	-	๒	๔	๑๑
๓	โพธาราม	พ.ศ. ๒๔๓๖	๔๑๗.๐๐๙	๑๙	๑๕๖	๑๐	-	๑	๘	๑๑
๔	ดำเนินสะดวก	ก่อน พ.ศ. ๒๔๐๐	๒๑๐.๒๗๑	๑๓	๑๐๕	-	-	-	๕	๘
๕	ปากท่อ	ร.ศ. ๑๑๘	๗๕๗.๘๓๕	๑๒	๘๕	-	-	-	๒	๑๐
๖	จอมบึง	พ.ศ. ๒๔๓๘	๗๗๒.๐๕๔	๖	๙๐	-	-	-	๒	๖
๗	บางแพ	พ.ศ. ๒๔๕๗	๑๗๒.๕๙๗	๗	๖๕	-	-	-	๒	๔
๘	สวนผึ้ง	พ.ศ. ๒๕๑๗	๑,๐๐๕.๐๘	๔	๓๗	-	-	-	๒	๔
๙	บ้านคา	พ.ศ. ๒๕๔๐	๑,๐๒๖.๘๖๗	๓	๔๑	-	-	-	-	๓
๑๐	วัดเพลง	พ.ศ. ๒๔๕๓	๓๗.๘๙๒	๓	๒๘	-	-	-	๑	๓
รวม			๕,๑๙๖.๕๖๒	๑๐๔	๙๗๗	๖๙	๑	๔	๓๐	๗๗

หมายเหตุ : ตำบลจำนวน ๑๐๔ ตำบล แยกตำบลในการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๑๐๑ ตำบล การปกครองท้องถิ่น (อยู่ในเขตเทศบาลเมือง) จำนวน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลหน้าเมือง เทศบาลเมืองราชบุรี ตำบลบ้านโป่ง เทศบาลเมืองบ้านโป่ง และตำบลโพธาราม เทศบาลเมืองโพธาราม

๓.๒ ประชากรจังหวัดราชบุรี

เพศ	จำนวน
ประชากรชาย	๔๒๓,๒๙๘ คน
ประชากรหญิง	๔๔๔,๕๘๕ คน
รวม	๘๖๗,๘๘๓ คน
จำนวนครัวเรือน	๒๙๙,๕๖๙ ครัวเรือน

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี และ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๔. วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี จัดอยู่ในกลุ่มภาคกลางตอนล่าง ๑ ประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และจังหวัดราชบุรี มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายสำคัญ และตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ๓ ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำท่าจีน และลุ่มน้ำเพชรบุรี ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย จังหวัดราชบุรีจึงได้ กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ดังนี้

๔.๑ วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด

“ผู้นำเกษตรปลอดภัย มุ่งให้เป็นเมืองน่าอยู่ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์”

๔.๒ พันธกิจ

๑. ดำเนินการยกระดับสินค้าการเกษตรให้มีคุณภาพ และมาตรฐานสินค้า และบริการ ให้เป็นสินค้ามีคุณภาพ ปลอดภัย และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด
๒. พัฒนาครอบครัวและชุมชนให้เข้มแข็ง สร้างวินัยทางสังคม ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเป็นเมืองที่น่าอยู่
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการสร้างรายได้

๔.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์

๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต

- (๑) พัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต
- (๒) พัฒนาระบบการเพิ่มมูลค่าและความเชื่อมั่นสินค้าเกษตรปลอดภัย
- (๓) ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตและแปรรูป
- (๔) จัดตั้งศูนย์บริหารการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและพัฒนาระบบเชื่อมโยงการตลาด

๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเพิ่มมูลค่า

ผลิตเชิงสร้างสรรค์

- (๑) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน
 - (๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว
รองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวจากการเปิดประชาคมอาเซียน
 - (๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓** พัฒนาสังคมคุณธรรมและชุมชนเข้มแข็ง
- (๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสวัสดิการทางสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
 - (๒) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพทั้งใน
นอกระบบและตามอัธยาศัย
 - (๓) ป้องกัน ปราบปราม และสร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาเสพติดและอาชญากรรม
- ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔** พัฒนาความอุดมสมบูรณ์และคุณภาพทรัพยากร
- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่
- (๑) ปราบปรามและสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน ส่งเสริม
การปลูกป่าในพื้นที่เสื่อมโทรม

- (๒) พัฒนากลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการทุกระดับ
(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และภาคเอกชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงของพื้นที่

- (๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความตระหนักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
(๒) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ชายแดน
(๓) ส่งเสริมงานด้านมวลชน

๔.๔ จุดเน้นทางยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) “เป็นศูนย์กระจายสินค้าด้านเกษตรและปศุสัตว์ปลอดภัย”

๔.๕ เป้าประสงค์รวม

- (๑) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิต จากภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ
(๒) คุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้น
(๓) มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ

๔.๖ แนวทางการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์

(๑) **ผู้นำเกษตรปลอดภัย** จังหวัดราชบุรีมีศักยภาพด้านการเกษตร คือ พืชผักผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง จึงมีเป้าหมายการพัฒนาเป็นผู้นำเกษตรปลอดภัยเพื่อผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพได้รับการยอมรับ และสามารถเพิ่มมูลค่าจากการส่งออก โดยจังหวัดจะดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเกษตรปลอดภัย เพื่อลดต้นทุน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการของแผน ฯ แล้ว จังหวัดราชบุรีสามารถเป็นผู้นำทางการเกษตรที่ปลอดภัย ดังนี้

- (๑.๑) เป็นผู้ผลิตมะพร้าวน้ำหอม GAP มากที่สุดของประเทศ
(๑.๒) เป็นผู้ผลิตสุกรและปลอดภัยมากที่สุดของประเทศ
(๑.๓) เป็นผู้ผลิตกุ้งก้ามกรามปลอดภัยลำดับต้นของประเทศ
(๑.๔) เป็นผู้ผลิตพืช ผัก ปลอดภัยลำดับต้นของประเทศ

(๒) **มุ่งให้เป็นเมืองน่าอยู่** จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีความสงบ มีสภาพแวดล้อมที่ดี ค่าครองชีพไม่สูง การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ให้ความสำคัญในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองที่เหมาะสม ความสะอาด การมีวินัยทางสังคมของประชาชนและการแก้ไขปัญหาทางสังคมให้ลดลง เช่น ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งจะทำให้ผู้เยี่ยมชมเกิดความพึงพอใจ และเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ส่งผลให้เกิดการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดอีกทางหนึ่ง

(๓) **พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์** จังหวัดราชบุรีได้เห็นความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การส่งเสริมภูมิปัญญาซึ่งมีอย่างหลากหลาย แปลงเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งการนำมาถ่ายทอดผ่านการผลิตสินค้า OTOP และการนำมาเป็นต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จังหวัดราชบุรีตั้งเป้าหมายที่จะผลิตสินค้าและสร้างรายได้จากการจำหน่าย สินค้า OTOP เป็นลำดับต้นของประเทศ โดยปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จังหวัดมีรายได้จาก OTOP จำนวน ๖,๑๖๕,๐๒๓,๓๐๔ ล้านบาท นอกจากนี้ จังหวัดราชบุรียังได้ส่งเสริมการใช้ศิลปะในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือกับเอกชนในการสร้างสินค้าด้านศิลปะ เช่น การพัฒนาจังหวัดราชบุรีให้เป็นเมืองศิลปะร่วมสมัย

ที่มา : สำนักงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘

๕. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑ ทรัพยากรป่าไม้

ผืนป่าภาคตะวันตก เป็นพื้นที่ที่มีความต่อเนื่องกับผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ซึ่งเป็นมรดกโลก และผืนป่าแก่งกระจาน รวมทั้งเชื่อมต่อกับพื้นที่ป่าประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นผืนป่าเขตร้อนชื้นที่สำคัญของเอเชีย ความอุดมสมบูรณ์ด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น นกเงือก (นกแก๊ก) ชะนีหน้าขาว ซึ่งป่าส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอจอมบึง พื้นที่จะประกอบด้วยป่าและภูเขา อันเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรีทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพรายละเอียด ดังนี้

สัตว์ป่า : พบสัตว์ป่าหายาก เช่น แม่น เสือ ลิง ชะนี นก นกเงือก เก้ง ควายป่า กระเจิง ไก่ป่า

ป่าไม้ : ป่าดิบชื้น ป่าเบญจพรรณป่าไผ่

พื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดราชบุรี แบ่งประเภทได้ดังนี้

๕.๑.๑ ป่าสงวนแห่งชาติ มีจำนวน ๗ ป่า รวมเนื้อที่จำนวน ๑,๑๖๕,๕๙๓.๗๕ ไร่

ประกอบด้วย

(๑) ป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี อยู่ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง บ้านคา ปากท่อ และอำเภอโพธาราม มีเนื้อที่จำนวน ๙๗๗,๒๕๐ ไร่

(๒) ป่าสงวนแห่งชาติป่าพุยง - ป่าพุสามซ้อน อยู่ในพื้นที่อำเภอปากท่อ มีเนื้อที่จำนวน ๘๗,๖๕๖.๒๕ ไร่

(๓) ป่าสงวนแห่งชาติป่าทางด้านห้วยตะโก อยู่ในพื้นที่อำเภอจอมบึง มีเนื้อที่จำนวน ๗๑,๘๗๕ ไร่

(๔) ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาบิน อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี และอำเภอจอมบึง มีเนื้อที่จำนวน ๒๑,๒๕๐ ไร่

(๕) ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขากรวด - เขาพลอง อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี มีเนื้อที่จำนวน ๔,๗๘๗.๕๐ ไร่

(๖) ป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองกลางเนิน อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี มีเนื้อที่จำนวน ๑๕๐ ไร่

(๗) ป่าสงวนแห่งชาติป่าชำสาม อยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง มีเนื้อที่จำนวน ๒,๖๒๕ ไร่

๕.๑.๒ ป่าเตรียมการสงวน

ป่าเตรียมการสงวนป่าเขาตะครอง อยู่ในพื้นที่อำเภอโพธาราม มีพื้นที่จำนวน ๒,๖๒๕ ไร่

๕.๑.๓ เขตอนุรักษ์

(๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี อยู่ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา มีพื้นที่จำนวน ๓๐๕,๘๒๐ ไร่เป็นพื้นที่ที่ทับซ้อนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี)

(๒) อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน อยู่ในพื้นที่อำเภอปากท่อ และอำเภอบ้านคา มีพื้นที่จำนวน ๒๐๕,๔๖๓ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา (เป็นพื้นที่ที่ทับซ้อนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี และป่าสงวนแห่งชาติป่าพุยง - ป่าพุสามซ้อน)

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ราชพัสดุอยู่ในพื้นที่อำเภอจอมบึง และอำเภอสวนผึ้ง
จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ ในความรับผิดชอบของธนารักษ์พื้นที่ราชบุรี ซึ่งมีกองทัพบกเป็นผู้ใช้ประโยชน์
โดยกองพลพัฒนาที่ ๑ ดูแลและใช้ประโยชน์ เนื้อที่ ๒๖๑,๐๐๐ ไร่ กรมการทหารช่าง ดูแลและใช้ประโยชน์
เนื้อที่ ๒๐๒,๒๗๕ ไร่ และกองทัพบกส่งพื้นที่คืนกรมธนารักษ์ จำนวน ๓๖,๗๒๕ ไร่

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๕.๒ ทรัพยากรน้ำ

๕.๒.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๕.๒.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดราชบุรี มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลัก ไหลผ่าน ๓ อำเภอ คือ
อำเภอบ้านโป่ง โพนาราม และอำเภอเมืองราชบุรี เป็นระยะทาง ๖๗ กิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ๓ กลุ่มน้ำ
(ตามการแบ่งลุ่มน้ำหลักของประเทศไทย โดยคณะกรรมการอุทกวิทยาแห่งชาติ) ได้แก่ กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำท่าจีน
และกลุ่มน้ำเพชรบุรี โดยมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญแยกตามลุ่มน้ำต่างๆ ดังนี้

■ กลุ่มน้ำแม่กลอง เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด

๒,๘๖๙,๒๔๔ ไร่ ครอบคลุมในเขตจังหวัดราชบุรี ประมาณร้อยละ ๘๘.๓๔ ของ
จังหวัด ซึ่งประกอบไปด้วยลุ่มน้ำสาขา ๒ กลุ่มน้ำ คือ

- กลุ่มน้ำสาขาลำภาชี ครอบคลุมพื้นที่

อำเภอสวนผึ้ง บ้านคา และบางส่วนของอำเภोजอมบึง คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙๙
ของพื้นที่จังหวัด มีลำน้ำลำภาชี เป็นลำน้ำสายหลัก ไหลผ่านเขตจังหวัดราชบุรี
ทั้งสิ้น ๑๑๘ กิโลเมตรมีลำน้ำย่อย ๒๔ สาย พื้นที่รับน้ำ ๒ ,๖๖๔ ตาราง
กิโลเมตร

- กลุ่มน้ำสาขาที่ราบแม่น้ำแม่กลอง

ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี โพนาราม บางแพ ดำเนินสะดวก วัดเพลง
และบางส่วนของอำเภोजอมบึง บ้านโป่ง ปากท่อ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๓ ของ
พื้นที่จังหวัด มีแม่น้ำแม่กลอง เป็นลำน้ำสายหลัก ไหลผ่านเขตจังหวัดราชบุรี
ทั้งสิ้น ๖๗ กิโลเมตร

■ กลุ่มน้ำเพชรบุรี มีพื้นที่ ๓๖๔ ,๐๖๗ ไร่

ครอบคลุมในเขตจังหวัดราชบุรีร้อยละ ๑๑.๒๑ ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งประกอบไป
ด้วยลุ่มน้ำสาขา ๑ กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำสาขาห้วยแม่ประจัน ครอบคลุมพื้นที่
บางส่วนของอำเภอปากท่อ

■ กลุ่มน้ำท่าจีน มีพื้นที่ ๑๔ ,๔๗๘ ไร่ ครอบคลุมในเขตจังหวัดราชบุรีร้อยละ

๐.๔๕ ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งประกอบไปด้วยลุ่มน้ำสาขา ๑ กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำสาขาที่ราบแม่น้ำท่าจีน ครอบคลุม
พื้นที่บางส่วนของอำเภอบ้านโป่ง

การใช้ประโยชน์ที่ดินในกลุ่มน้ำ

จำแนกสัดส่วนประเภทการใช้ที่ดินของแต่ละกลุ่มน้ำในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ได้ดังนี้

ประเภทการใช้ที่ดิน	เขตกลุ่มน้ำ เนื้อที่ (ไร่)			รวมเนื้อที่ (ไร่)	
	แม่กลอง	ท่าจีน	เพชรบุรี	ไร่	ร้อยละ
นาข้าว	๓๘๓,๑๐๐	๘๙๑	๔๕,๙๓๐	๔๒๙,๙๒๑	๑๓.๒๔
พืชไร่	๔๗๒,๓๐๐	๘,๘๒๘	๓๐,๑๔๔	๕๑๑,๒๗๒	๑๕.๗๔
ไม้ยืนต้น	๒๑๖,๘๕๓	๑๖๑	๑๔,๕๗๔	๒๓๑,๕๘๘	๗.๑๓
ไม้ผล	๒๐๔,๑๙๗	๑๕๖	๒๓,๙๙๙	๒๒๘,๓๕๒	๗.๐๓
พืชสวน	๘๔,๒๘๕	๘๑๐	๑๓,๐๑๙	๙๘,๑๑๔	๓.๐๒
ปศุสัตว์	๓๙,๗๑๑	๘๘	๗,๘๐๔	๔๗,๖๐๓	๑.๔๗
พืชน้ำ	๒๒๘	-	-	๒๒๘	๐.๐๑
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗๕,๐๔๒	๘๑	๓๑๘	๗๕,๔๔๑	๒.๓๒
พื้นที่ป่าไม้	๙๖๔,๕๕๗	-	๑๘๐,๓๓๐	๑,๑๔๔,๘๘๗	๓๕.๒๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๔๕,๔๐๖	๕๔๙	๒๙,๓๐๖	๑๗๕,๒๖๑	๕.๔๐
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๔๑,๙๔๕	๑,๒๗๑	๑๔,๔๕๓	๒๕๗,๖๖๙	๗.๙๓
พื้นที่น้ำ	๔๑,๖๒๐	๑,๖๔๓	๔,๑๙๐	๔๗,๔๕๓	๑.๔๖
รวม	๒,๘๖๙,๒๔๔	๑๔,๔๗๘	๓๖๔,๐๖๗	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดินจังหวัดราชบุรี มาตราส่วน ๑:๒๕,๐๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ของกรมแผนที่ดิน (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ อ้างจาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖)*

■ ปริมาณน้ำท่า

ปริมาณน้ำผิวดินตามธรรมชาติ ประมาณ ๑,๐๓๙.๙๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ต่อปี และมีปริมาณน้ำไหลเข้าสู่พื้นที่จังหวัดราชบุรีปีละ ๙ ,๓๐๒.๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตร (การระบายน้ำจาก เขื่อนแม่กลองปีละ ๖,๔๔๙.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเขื่อนแม่กลองส่งน้ำเข้าสู่ระบบชลประทานโครงการแม่กลองใหญ่ผ่านจังหวัดราชบุรีปีละ ๒ ,๘๕๓.๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตร) รวมเป็นปริมาณน้ำท่าในพื้นที่ ๑๐,๓๔๒.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่เป็นปริมาณน้ำท่าที่สามารถใช้ได้สำหรับจังหวัดราชบุรีเพียง ๗ ,๖๗๒.๘๘ ล้านลูกบาศก์เมตร เนื่องจากต้องระบายออกนอกพื้นที่สำหรับการป้องกันการรุกของน้ำเค็มอย่างน้อยปีละ ๑,๗๘๘.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และระบายออกทางระบบชลประทานโครงการแม่กลองใหญ่ช่วยเหลือพื้นที่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี ปีละ ๘๘๑.๔๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ ข้อมูล ณ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘

■ ปริมาณน้ำฝน

จากสถิติข้อมูล ปริมาณน้ำฝนของ จังหวัดราชบุรี โดยใช้ข้อมูลของสถานี อุตุณิยมวิทยาราชบุรี ย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ปริมาณน้ำ ฝนจะอยู่ในช่วง ๙๐๐ - ๑,๔๐๐ มิลลิเมตร โดย ฝนตกมากที่สุดในปี พ.ศ.๒๕๕๖ วัดได้ ๑,๓๕๐.๕ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๑๒๖ วัน ฝนตกน้อยที่สุดในปี พ.ศ.๒๕๕๔ วัดได้ ๙๑๐.๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๑๒๘ วัน

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๕.๒.๒ แหล่งน้ำบาดาล

จำนวนบ่อบาดาลในพื้นที่จังหวัดราชบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น ๖๓๑ บ่อ เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการต่างๆ ได้แก่ การเกษตรกรรม อุปโภค – บริโภค และด้านธุรกิจ ดังนี้

- (๑) บ่อบาดาลเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม จำนวน ๑๓๔ บ่อ
- (๒) บ่อบาดาลเพื่อใช้อุปโภค – บริโภค จำนวน ๑๓๑ บ่อ
- (๓) บ่อบาดาลเพื่อใช้ในธุรกิจ จำนวน ๓๖๖ บ่อ

ที่มา : สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

๕.๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภค

- บริโภค

จังหวัดราชบุรีมีหน่วยงานในสังกัดกรมชลประทาน ที่ดูแลรับผิดชอบการส่งน้ำชลประทานเพื่อการเกษตร และอุปโภค – บริโภค จำนวน ๗ หน่วยงาน รายละเอียด ดังนี้

(๑) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกาดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง โพนาราม จอมบึง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๑๖๐,๔๐๘ ไร่

(๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐมดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๑๔,๔๐๐ ไร่

(๓) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน ดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๙,๒๔๔ ไร่

(๔) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม ดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง โพนาราม บางแพ และอำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๑๓๙,๘๖๐ ไร่

(๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย ดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอ โพนาราม ดำเนินสะดวก บ้านโป่ง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๗๕,๔๕๓ ไร่

(๖) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา ดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอ วัดเพลง ปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๑๐๑,๐๐๐ ไร่

(๗) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่รับประโยชน์) จำนวน ๑๙,๓๖๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง มีจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

(๑) อ่างเก็บน้ำห้วยสำนักไม้เต็ง อำเภอเมืองราชบุรี เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดราชบุรี ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๓๖.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑๗,๙๒๒ ไร่

(๒) อ่างเก็บน้ำห้วยป่าหวาย อำเภอสวนผึ้ง ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑,๑๑๗ ครัวเรือนระบบน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค)

(๓) อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเคย อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒๓.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๓,๕๐๐ ไร่

(๔) อ่างเก็บน้ำโป่งกระทิง อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๐.๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๔๒๐ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค)

(๕) อ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๕,๘๐๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีจำนวน ๖๔ แห่ง (อยู่ในความดูแลของ โครงการชลประทานราชบุรี จำนวน ๕๙ แห่ง และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ จำนวน ๕ แห่ง) หนองน้ำ จำนวน ๒๐ แห่ง และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๑๓ แห่งกระจายอยู่ในพื้นที่อำเภอปากท่อ จอมบึง สวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา รวมปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒๙.๖๘๗ ล้านลูกบาศก์เมตร รวมพื้นที่รับประโยชน์ประมาณ ๘๘,๐๐๐ ไร่

ที่มา : โครงการชลประทานราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

กิจกรรมการใช้น้ำสรุปการใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ ของจังหวัดราชบุรี ดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรมการใช้น้ำ	ปริมาณการใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)
๑	การเกษตร	๒,๑๗๒.๑๗
๒	ปศุสัตว์	๓๔.๑๓
๓	อุปโภค-บริโภค	๖๖.๓๓
๔	อุตสาหกรรม	๒๙.๘๑
รวม		๒,๓๐๒.๔๔

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๕.๓ ทรัพยากรดิน

ลักษณะและสมบัติของทรัพยากรดินจังหวัดราชบุรี สามารถจำแนกออกเป็น ๒๖ กลุ่มชุดดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๙๘๖,๑๒๓.๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๙๑.๙๔ ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑๐ ประเภท มีเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑,๖๖๕.๙๑ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๐๖ ของพื้นที่จังหวัด สามารถจำแนกความเหมาะสมและข้อจำกัดของดินสำหรับการปลูกพืชจังหวัดราชบุรี ตามภูมิประเทศ ดังนี้

๕.๓.๑ พื้นที่ภูเขาสูง ได้แก่ บริเวณชายแดนด้านทิศตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และด้านทิศใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรี มีสภาพเป็นเทือกเขาสูงอุดมไปด้วยป่าดิบเขา ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ อยู่ในเขตอำเภอสวนผึ้ง บ้านคา และอำเภอปากท่อ เนื้อดินค่อนข้างเป็นดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีปฏิกิริยาเป็นกรด ดินอุ้มน้ำได้น้อย อาจขาดน้ำในช่วงฝนทิ้งช่วง และถ้าไม่มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ อาจเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้

๕.๓.๒ พื้นที่ราบสูง ได้แก่ บริเวณถัดจากเทือกเขามาทางด้านทิศตะวันออก จนถึงตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบสูงและที่เป็นลอนลาด สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินค่อนข้างสูง สภาพเหมาะกับการปลูกพืชไร่ และไม้ผล แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ และเสี่ยงต่อการขาดน้ำ บางส่วนอยู่ในเขตอำเภอสวนผึ้ง บ้านคา จอมบึงและด้านทิศตะวันตกของอำเภอปากท่อ เมืองราชบุรี โพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

๕.๓.๓ พื้นที่ราบลุ่ม ได้แก่ บริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง และด้านทิศตะวันออกของพื้นที่จังหวัดราชบุรี มีสภาพดินเป็นดินร่วน และดินร่วนปนเหนียว มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างดี มีระบบชลประทานแม่กลองที่เป็นระบบชลประทานขนาดใหญ่ เหมาะแก่การปลูกข้าว และพืชผัก โดยอยู่ในพื้นที่อำเภอจอมบึง ปากท่อ เมืองราชบุรี โพธาราม บ้านโป่ง และอำเภอบางแพ

๕.๓.๔ พื้นที่ราบลุ่มต่ำ ได้แก่ บริเวณทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นที่ราบลุ่มมีลำคลอง และคูน้ำที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน อยู่ในเขตอำเภอวัดเพลง และอำเภอดำเนินสะดวก มีสภาพดินค่อนข้างเป็นเนื้อดินเหนียว ระบายน้ำเลว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ใช้ทำนาและยกร่องเพื่อปลูกพืชสวนและพืชผัก

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๕.๔ ทรัพยากรแร่

พื้นที่จังหวัดราชบุรีมีลักษณะเป็นหินยุคเพอร์เมียน ชื่อของจังหวัดราชบุรีได้ถูกนำมาใช้เป็นชื่อกลุ่มหินในลำดับชั้นหินทางธรณีวิทยาของประเทศไทยกลุ่มหินราชบุรี (Ratchaburi Group) เป็นชื่อที่ใช้เรียกกลุ่มหินยุคเพอร์เมียนที่กระจายตัวทางตะวันตกและแหลมไทยลักษณะเด่นของกลุ่มหินคาร์บอนेट โดยเฉพาะหินปูนโผล่เป็นทิวเขายาวบนที่ราบมีลักษณะคล้ายกำแพงมองเห็นได้ง่ายจากตัวจังหวัดราชบุรีและตามเส้นทางเพชรเกษมจากอำเภอเมืองราชบุรีไปอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรีเช่นเขาภูเขาประทับช้างเขาบิเฆาภูเขาเขาริกลาส่วนใหญ่เป็นหินปูนและโดโลไมต์

๕.๔.๑ ทรัพยากรแร่ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี มีสินแร่เศรษฐกิจอยู่หลายชนิดแร่ซึ่งอาจกล่าวรวมๆ ได้ ดังนี้

- (๑) กลุ่มแร่ควอตซ์และแร่เฟลด์สปาร์แร่เฟลด์สปาร์ส่วนใหญ่เป็นแร่โพแทสเซียมเฟลด์สปาร์ในหินเพกมาไทต์หินแอลไฟลต์และหินลูโครแกรนิต
- (๒) กลุ่มแร่ฟลูโอไรต์มักพบเป็นสายแร่ขนาดเล็กตัดเข้าไปในรอยแตกหินแทบทุกชนิดโดยเฉพาะหินทรายเช่นบริเวณเทือกเขาด้านตะวันออกของบ้านซำป่าหวายอำเภอสวนผึ้ง
- (๓) กลุ่มแร่หินประดับคือหินชนิดต่างๆที่อยู่โดยธรรมชาติที่ใดที่หนึ่งสามารถนำมาผลิตในทางอุตสาหกรรมโดยทำเป็นแผ่นหรือรูปทรงอื่นใดเพื่อเป็นการประดับหรือตกแต่งได้เช่นหินกรวดมนหินกรวดเหลี่ยมหินแกรนิตหินปูน เป็นต้น
- (๔) กลุ่มแร่หินอุตสาหกรรมโดยเฉพาะหินปูนยุคเพอร์เมียนของกลุ่มหินราชบุรีใช้เป็นหินบดย่อยในอุตสาหกรรมการก่อสร้างและหินปูนในอุตสาหกรรมอื่นเช่นอาหารสัตว์การผลิตแคลเซียมต่างๆซีเมนต์ปูนขาวและปูนแดง เป็นต้นนอกจากนี้ยังใช้หินแกรนิตยุคครีเทเชียสตามแนวเทือกเขาตะวันตกที่ใช้เป็นหินบดย่อยในอุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น

๕.๔.๒ ประทานบัตรทำเหมืองแร่มีดังนี้

- (๑) เหมืองแร่เฟลด์สปาร์ จำนวน ๖ แปลง ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา
- (๒) เหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง จำนวน ๑๕ แปลง ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งหลวงและตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ ตำบลรางบัวและตำบลจอมบึงอำเภोजอมบึงและตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม
- (๓) เหมืองแร่หินประดับชนิดหินแกรนิต จำนวน ๒ แปลง ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคาและตำบลเขาขลุง อำเภอบ้านโป่ง

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๕๙

๖. ด้านเศรษฐกิจ

๖.๑ เศรษฐกิจจังหวัดราชบุรี

๖.๑.๑

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี พ.ศ.๒๕๕๗

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จังหวัดราชบุรีมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว/บาท/ปี เท่ากับ ๑๙๑,๘๗๐ บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจาก ๑๘๑,๑๙๒ บาท/คน/ปี ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ ๑๐,๖๗๘ บาท/คน/ปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๙

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดราชบุรี

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว		อัตราขยายตัว	
ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗
๑๘๑,๑๙๒	๑๙๑,๘๗๐	-๐.๗	๕.๙

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ๓ ลำดับสูงสุด และต่ำสุด
ของประเทศ

๓ จังหวัดลำดับสูงสุด		๓ จังหวัดลำดับต่ำสุด	
๑. ระยอง	๑,๐๐๘,๖๑๕	๑. นนทบุรี	๔๓,๓๘๕
๒. กรุงเทพฯ	๔๘๑,๑๑๘	๒. ยโสธร	๕๓,๑๒๐
๓. ชลบุรี	๔๓๙,๙๗๕	๓. แม่ฮ่องสอน	๕๔,๖๑๕

หมายเหตุ

จังหวัดราชบุรีอยู่ลำดับที่ ๑๕ ของประเทศ

๖.๑.๒ ประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ.๒๕๕๘

๙

เศรษฐกิจจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๘ คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่องร้อยละ ๕.๓ จากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๘ จากการขยายตัวด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยด้านอุปสงค์ขยายตัวจากการใช้จ่ายภาครัฐ ในขณะที่ด้านอุปทานขยายตัวจากภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเป็นสำคัญ

๒ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดราชบุรีในปี ๒๕๕๘ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๕.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๔.๓ - ๖.๓) ปรับตัวดีขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ที่ขยายตัว ๐.๘ จากการขยายตัวของทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน

ด้านอุปทาน ในปี ๒๕๕๘ คาดว่าจะฟื้นตัวที่ร้อยละ ๑.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๐.๖ - ๒.๑) ฟื้นตัวจากปี ๒๕๕๗ ที่หดตัวร้อยละ -๓.๕ จาก **ภาคบริการ** ที่กลับมาขยายตัวร้อยละ ๑.๑ สะท้อนจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณการใช้ไฟฟ้าของธุรกิจโรงแรม ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ส่วน**ภาคอุตสาหกรรม** คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่องร้อยละ ๓.๖ สะท้อนจากการฟื้นตัวของจำนวนทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมและปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ **ภาคเกษตรกรรม** ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ -๓.๐ จากปริมาณผลผลิตสุกรที่ปรับเพิ่มขึ้น ตามปัจจัยราคาที่สูงขึ้นตามกลไกตลาด ขณะที่ปริมาณผลผลิตข้าว และอ้อย มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

ด้านอุปสงค์ ในปี ๒๕๕๙ คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๗.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๕.๙ - ๘.๒) ขยายตัวต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๘ ที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๒ จาก **การใช้จ่ายภาครัฐ** ตามมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายของจังหวัด ประกอบกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ส่งผลให้ผลการเบิกจ่ายรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนขยายตัวร้อยละ ๑๔.๘ ส่วนการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวร้อยละ ๒.๔ และ ๓.๕ ตามลำดับ เนื่องจากยังมีความกังวลต่อเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้า ราคาสินค้าเกษตรที่ยังทรงตัวในระดับตกต่ำ หนี้ภาคครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ผู้บริโภคระมัดระวังการใช้จ่ายสินค้าที่ไม่จำเป็น และสินค้าคงทนประเภทต่างๆ

เสถียรภาพเศรษฐกิจ

ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ภายในจังหวัด อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๕๙ คาดว่าติดลบที่ร้อยละ ๑.๑ ปรับตัวดีขึ้นจากปี ๒๕๕๘ ที่ร้อยละ -๒.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ - ๑.๑ ถึง ๑.๑) ตามทิศทางการปรับตัวของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่มีแนวโน้มจะสูงขึ้น ส่วนการจ้างงานคาดว่าจะมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ ประมาณ ๗,๗๕๑ คน (โดยมีช่วงคาดการณ์จำนวน ๖,๓๕๔- ๙,๒๐๖ คน)

ปัจจัยเสี่ยงเศรษฐกิจและปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในปี ๒๕๕๙

(๑) ปัญหาภัยแล้ง จากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ส่งผลให้มีปริมาณน้ำฝนน้อย กว่าปกติ ก่อให้เกิดภาวะแห้งแล้งในหลายพื้นที่ ส่งผลให้มีปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อการผลิตภาคเกษตรกรรม ที่สำคัญของจังหวัด และราคาพืชผลทางการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงรายได้เกษตรกร

(๒) ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ ตามกระแสเศรษฐกิจโลก ซึ่งประเทศจีน ได้ลดการนำเข้าสินค้าทางการเกษตร และผู้ประกอบการธุรกิจเพิ่มความระมัดระวังในการบริหารต้นทุน และรายได้ โดยลดต้นทุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

(๓) หนี้ครัวเรือนภาคเกษตร จากเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวช้ากว่าคาดการณ์ เป็นผล จากสถานการณ์ภัยแล้ง ส่งผลราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ลดลง ทำให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง

(๔) ความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจ ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจและ มีความกังวลต่อรายได้ในระยะยาวสะท้อนจากการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป และราคาน้ำมันและกลุ่มพลังงานเชื้อเพลิงทางเศรษฐกิจมีราคาลดลง ซึ่งสวนทางกับราคาสินค้าอุปโภคและค่าครองชีพที่ขยับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคชะลอการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง

(๕) ราคาน้ำมันกลุ่มพลังงานเชื้อเพลิงที่ยังทรงตัวในระดับต่ำ ส่งผลดีต่อภาคการผลิต ภาคการขนส่ง ภาคการบริโภคและภาคการลงทุน ช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายลง ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดมากขึ้น

(๖) มาตรการการเงินการคลังตามนโยบายของรัฐบาลโดยเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมาและปี ๒๕๕๙ อาทิเช่น มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อย มาตรการการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาล มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ และมาตรการเพิ่มขีดความสามารถภาคการเกษตร ซึ่งให้การสนับสนุนการกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจในจังหวัดขยายตัว

ตารางสรุปสมมติฐานและผลการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดราชบุรี ปี 2559
(ณ เดือนมีนาคม 2559)

	2557 ^E	2558 ^E	2559 ^F (ณ เดือนมีนาคม 2559)	
			เฉลี่ย	ช่วง
สมมติฐานหลัก				
<u>สมมติฐานภายนอก</u>				
1) ปริมาณผลผลิต : ข้าว (ร้อยละต่อปี)	-38.4	-39.7	-28.5	-30 - -27
2) ปริมาณผลผลิต : อ้อย (ร้อยละต่อปี)	-11.3	33.1	-1.9	-3 - -0.8
3) ปริมาณผลผลิต : สุกร (ร้อยละต่อปี)	1.1	-5.0	6.5	5 - 8
4) ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย : ข้าว (บาทต่อตัน)	7,852.7	7,644.4	7,789.6	7,552.7 - 8,000
5) ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย : อ้อย (บาทต่อกิโลกรัม)	958.2	807.3	777.5	763.7 - 791.2
6) ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย : สุกร (บาทต่อกิโลกรัม)	74.7	66.1	65.8	64.4 - 67.1
7) จำนวนทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรม (ร้อยละต่อปี)	-2.1	-4.7	2.0	1.5 - 2.5
8) ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละต่อปี)	8.1	-2.3	5.8	4.5 - 7.5
9) ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของธุรกิจการโรงแรม (ร้อยละต่อปี)	4.6	4.5	14.1	12.5 - 15.9
10) ยอดจำหน่ายธุรกิจค้าส่ง - ค้าปลีก (ร้อยละต่อปี)	2.1	3.1	1.2	0.7 - 1.7
11) ปริมาณจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละต่อปี)	14.3	6.8	2.3	1.5 - 3
12) จำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลจดทะเบียนใหม่ (คัน)	3,934	3,319	3,413	3,385 - 3,435
13) จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ (คัน)	27,552	29,090	30,433	29,963 - 30,850
14) สินเชื่อเพื่อการลงทุน (ล้านบาท)	20,959	22,192	23,005	22,635 - 23,301
15) พื้นที่อนุญาตก่อสร้าง (ร้อยละต่อปี)	42	17	-4	-4.5 - -2.8
<u>สมมติฐานด้านนโยบาย</u>				
16) รายจ่ายประจำรัฐบาลกลาง (ล้านบาท)	11,185	10,419	11,490	11,357 - 11,721
(ร้อยละต่อปี)	-4	-7	10	9 - 12.5
17) รายจ่ายลงทุนรัฐบาลกลาง (ล้านบาท)	4,355	4,539	5,340	5,266 - 5,402
(ร้อยละต่อปี)	31.7	4.2	17.6	16 - 19
ผลการประมาณการ				
1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	3.8	0.8	5.3	4.3 - 6.3
2) อัตราการขยายตัวทางด้านอุปทาน	-0.7	-3.5	1.3	0.6 - 2.1
3) อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกรรม (ร้อยละต่อปี)	-10.0	-11.7	-3.0	-4.5 - -1.6
4) อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละต่อปี)	4.5	1.1	3.6	3 - 4.4
5) อัตราการขยายตัวของภาคบริการ (ร้อยละต่อปี)	0.3	-3.4	1.1	0.8 - 1.5
6) อัตราการขยายตัวทางด้านอุปสงค์	2.8	3.2	7.0	5.9 - 8.2
7) อัตราการขยายตัวของงบการบริโภคภาคเอกชน (ร้อยละต่อปี)	6.2	4.4	2.4	1.6 - 3.1
8) อัตราการขยายตัวของงบการลงทุนภาคเอกชน (ร้อยละต่อปี)	4.9	6.1	3.5	1.8 - 4.8
9) อัตราการขยายตัวการใช้จ่ายภาครัฐ	-1.8	-0.5	14.8	13.8 - 16.3
10) อัตราการขยายตัวของรายได้เกษตรกร (ร้อยละต่อปี)	-1.4	-11.6	-1.7	-4.6 - 1.1
11) อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละต่อปี)	3.4	-2.0	-1.1	-1.1 - -1.1
12) จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	466,926	476,875	484,625	483,239 - 486,081
เปลี่ยนแปลง (คน)	-52,781	9,949	7,751	6,364 - 9,206

e = Estimate : การประมาณการ f = Forecast : การพยากรณ์

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคลังจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ มีนาคม ๒๕๕๙

๖.๒ พาณิชยกรรม

จังหวัดราชบุรี เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในภาคตะวันตกที่มีธุรกิจการค้าประเภทสินค้าเกษตร โดยมีศูนย์กลางตลาดผักผลไม้ ควบคู่กับการเลี้ยงปศุสัตว์ ดังนั้น โครงสร้างทางเศรษฐกิจจะขึ้นอยู่กับ การทำการเกษตรเป็นสำคัญ จุดศูนย์กลางที่สำคัญของธุรกิจต่างๆ จะกระจายอยู่ในอำเภอบ้านโป่งและอำเภอเมืองราชบุรี นอกจากนั้นยังมีตลาดสดและตลาดนัดในท้องที่ต่างๆ

๖.๒.๑ จังหวัดราชบุรีมี ตลาดกลางการซื้อขายในจังหวัด สามารถจำแนกตามประเภทของสินค้าได้ ดังนี้

(๑) ตลาดกลางขายส่งผักผลไม้ศรีเมือง

ก่อตั้งขึ้นประมาณกลางปี พ.ศ.๒๕๓๗ ต่อมาพัฒนาเป็นตลาดค้าส่งพืชผลทางการเกษตร โดยได้รับการส่งเสริมจากจังหวัดราชบุรี และกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ให้เป็น "ตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี" เป็นตลาดกลางแห่งที่ ๑๙ ของประเทศไทย ในตลาดแห่งนี้ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ผู้นำสินค้ามาขายโดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ผู้รับซื้อจะรวบรวมผลผลิตชนิดต่างๆ นำไปขายปลีกในจังหวัด หรือขายส่งต่อในตลาดกรุงเทพฯ จังหวัดใกล้เคียงบางจังหวัด ในภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(๒) ตลาดกลางปลาสวยงามและสัตว์เลี้ยงฟิชวิลเลจ จังหวัดราชบุรี

เริ่มก่อตั้งเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ตั้งอยู่ ๙๐/๑๑ ม.๑ ต.หนองอ้อ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ๗๐๑๑๐ จำนวนร้านค้าประมาณ ๑๒๐ รายรูปแบบการค้าเป็นลักษณะค้าปลีกและส่ง

☞ เป็นแหล่งรวบรวมปลาสวยงามนานาชนิดจากผู้ผลิตปลาสวยงามสายพันธุ์ดี คุณภาพ เช่น ปลาลักเล่ย์ ปลาลักเล่ย์ดำ ปลาลักเล่ย์แพนด้า ปลาฮอลันด้ายักษ์ ปลาหัวสิงห์ ปลาทองวุ้น ปลาทอง ๕ สี ปลาครีฟญี่ปุ่น ปลาซีโร่ ปลาหมอสี ปลาบอลูน ปลาสด ปลาหม่าลาย ปลาหางนกยูง ปลากัด ปลาสด ปลาดีไม่ปลาบูลแท่งก ปลาเยลโล่แท่งก ปลาบูลเม้าท์ ฯลฯ

☞ จำหน่ายปลาปล่อย เช่น ปลาจาระเม็ด ปลาทับทิม ปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาดุก ปลาสลิด ปลาหมอไทย ปลาแรด ปลาทราย ปลาช่อน ปลาชะโด ปลานิล ฯลฯ

☞ จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ อาหารและยา มีบริการรับจัดตู้ปลา สิ้นค้าครบ

☞ จำหน่ายสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน เช่น สุนัข นก กระต่าย แมว เป็นต้น

๖.๒.๒ สถานประกอบธุรกิจการค้าและบริการ

สถานประกอบธุรกิจ การค้าและบริการของจังหวัดราชบุรี ที่หนาแน่นอยู่ในเขตอำเภอมืองราชบุรี สวนผึ้ง และอำเภอบ้านโป่ง จะเป็นแหล่งที่นักลงทุนเข้ามาลงทุน เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่องในอำเภอสวนผึ้งที่ใกล้กรุงเทพฯ และการคมนาคมค่อนข้างสะดวก

การจดทะเบียนนิติบุคคล ณ เดือนเมษายน ๒๕๕๙ จำนวนผู้ประกอบการที่คงอยู่ ตั้งแต่เดือน มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙ จำนวน ๔,๖๗๒ ราย เงินทุนจ ดทะเบียน จำนวน ๑,๐๖๙.๕๕๒ ล้านบาท ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลใหม่ ณ เดือนเมษายน ๒๕๕๙ จำนวน ๒๕ ราย เงินทุนจดทะเบียน ๓๕.๕๐ ล้านบาท มีผู้ประกอบการแจ้งยกเลิกการเป็นนิติบุคคล ณ เดือนเมษายน ๒๕๕๙ จำนวน ๘ ราย เงินทุนจดทะเบียน จำนวน ๑.๒๐๐ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจประเภทค้าส่ง ค้าปลีก ก่อสร้างและการบริการ

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๖.๓ การเกษตร

จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ถือครองทั้งสิ้น ประมาณ ๓.๒๕ ล้านไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๑๕๒,๑๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๘ ของพื้นที่ทั้งหมด และมีครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนจำนวน ๕๓,๗๗๙ ครัวเรือน โดยแบ่งเป็นจำนวนพื้นที่และครัวเรือนแต่ละประเภท ดังนี้

ลำดับ	ประเภทการเกษตร	พื้นที่ (ไร่)	จำนวนครัวเรือน
๑.	ทำนา	๒๘๐,๕๗๑	๑๗,๖๐๘
๒.	ทำไร่	๔๒๓,๑๙๓	๑๖,๐๘๔
๓.	พืชผัก	๖๗,๑๙๕	๑๓,๔๗๔
๔.	ไม้ผล	๑๑๖,๐๙๓	๑๕,๑๑๔
๕.	ไม้ยืนต้น	๑๓๑,๐๔๓	๘,๖๓๗
๖.	ไม้ดอกไม้ประดับ	๔,๙๒๙	๖๔๘
๗.	ประมง	๔๘,๓๒๑	๔,๙๐๕
๘.	ปศุสัตว์	๖๔,๓๑๐	๑๘,๙๐๘
	รวม	๑,๑๕๒,๑๕๙	๙๕,๓๗๘

หมายเหตุ บางครัวเรือนมีการประกอบอาชีพการเกษตรแบบสวนผสม และสวนผสม ทำให้อยอดรวมครัวเรือนที่ทำการเกษตรสูงกว่าจำนวนครัวเรือนที่ขึ้นทะเบียนไว้

ข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ลำดับ	พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
๑.	ข้าวนาปี	๒๘๐,๕๘๑	๒๘๐,๕๘๑	๒๒๔,๒๓๐	๖๗๐ (๑๕%)	๑๓,๖๖๓
๒.	อ้อยโรงงาน	๒๕๒,๕๑๓	๒๕๒,๕๑๓	๒,๕๙๔,๔๖๕	๑๐,๒๗๔	๖,๕๔๓
๓.	สับปะรดโรงงาน	๘๙,๗๗๗	๓๕,๕๕๙	๑๑๔,๓๒๗	๓,๐๒๑	๒,๕๓๑
๔.	มันสำปะหลัง	๗๖,๑๘๔	๗๕,๕๘๘	๒๔๐,๖๓๔	๓,๑๘๓	๓,๘๗๓
๕.	ยางพารา	๔๓,๘๑๗	๑๓,๑๗๘	๑๐,๙๙๒	๘๓๔	๑,๔๓๒
๖.	มะพร้าวอ่อน	๓๒,๑๑๒	๒๖,๒๔๗	๑๐๕,๗๗๕	๔,๐๓๐	๓,๐๗๙
๗.	ชมพู	๑๒,๗๑๘	๑๑,๑๐๘	๓๗,๒๒๔	๓,๓๕๑	๑,๓๕๓

- ☞ ข้าว ปลูกมากที่สุดที่อำเภอปากท่อ เมืองราชบุรี และอำเภอโพธาราม ตามลำดับ
- ☞ อ้อยโรงงาน ปลูกมากที่สุดที่อำเภอโพธาราม จอมบึง และอำเภอบ้านโป่ง ตามลำดับ
- ☞ สับปะรดโรงงาน ปลูกมากที่สุดที่อำเภอบ้านคา ปากท่อ และอำเภอสวนผึ้ง ตามลำดับ
- ☞ มันสำปะหลัง ปลูกมากที่สุดที่อำเภอจอมบึง สวนผึ้ง และปากท่อ ตามลำดับ
- ☞ ยางพารา ปลูกมากที่สุดที่อำเภอบ้านคา ปากท่อ และสวนผึ้ง ตามลำดับ

จังหวัดราชบุรีมีพืช ผัก ไม้ผล และไม้ดอกไม้ประดับส่งออก ดังนี้

๑. กล้ายไม้ มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๒,๔๐๐ ไร่ อยู่ในอำเภอบางแพ บ้านโป่ง และอำเภอโพธาราม ส่งออกไปยังประเทศ ญี่ปุ่น จีน สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

๒. ผัก มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๖๗,๑๙๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในอำเภอบางแพ ดำเนินสะดวก และอำเภอบึงสามพัน

ผักที่ปลูกมากที่สุด คือ แตงกวา ถั่วฝักยาว ข้าวโพดฝักอ่อน ต้นหอม/หอมแบ่ง

ผักที่ส่งออก ได้แก่ ข้าวโพดฝักอ่อน หน่อไม้ฝรั่ง ตะไคร้ โดยส่งออกไปยังประเทศ สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และจีน

๓. ไม้ผล มีพื้นที่เพาะปลูกรวม ๑๑๖,๐๙๓ ไร่ โดยไม้ผลที่ส่งออก ได้แก่

มะพร้าวน้ำหอม พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอดำเนินสะดวก วัดเพลง และอำเภอเมืองราชบุรี ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป จีน ไต้หวัน และแคนาดา

ชมพู พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอดำเนินสะดวก บางแพ และอำเภอเมืองราชบุรี ส่งออกไปประเทศจีน มาเลเซีย สิงคโปร์ และฮ่องกง

ฝรั่ง พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอดำเนินสะดวก บางแพ เมืองราชบุรีและอำเภอสวนผึ้ง ส่งออกไปยังประเทศจีน มาเลเซีย และฮ่องกง

มะม่วง พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอดำเนินสะดวก บางแพ จอมบึง และอำเภอบางแพ ส่งออกไปยังประเทศ ญี่ปุ่น มาเลเซีย จีน สิงคโปร์ และออสเตรเลีย

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๖.๔ การประมง

จังหวัดราชบุรี มีจำนวนครัวเรือนประมงทั้งสิ้น ๓,๖๑๘ ครัวเรือน จำนวนชาวประมง ๓,๗๘๓ ราย โดยมีเครื่องมือทำการประมงที่ขออนุญาตจำนวน ๗ ชนิด ประกอบด้วย แห ข่าย อวนลอย เบ็ด กร้า ยอ สวิง

จังหวัดราชบุรี มีการทำอาชีพประมงจำแนกตามกลุ่มสัตว์น้ำได้ ๕ กลุ่ม คือ กุ้งทะเล กุ้งน้ำจืด ปลาน้ำจืด ปลาสวยงาม และสัตว์น้ำอื่นๆ โดยมีจำนวนผู้ประกอบการ จำนวนฟาร์ม และเนื้อที่เลี้ยงรวม จำแนกตามกลุ่มสัตว์น้ำ ดังนี้

ลำดับ	ประเภท	ผู้ประกอบการ (ราย)	ฟาร์ม (แห่ง)	เนื้อที่เลี้ยงรวม (ไร่)	สร้างรายได้ต่อปี (ล้านบาท)
๑.	กุ้งทะเล	๖๕๘	๖๕๘	๑๕,๑๐๖.๔๕	๑,๖๑๖
๒.	กุ้งน้ำจืด	๓๔๐	๓๖๗	๗,๓๕๖.๓	๘๖๔
๓.	ปลาน้ำจืด	๑,๔๙๒	๑,๔๘๒	๑๖,๔๘๙.๖๔	๓๓๕
๔.	ปลาสวยงาม	๑๖๖	๑๖๖	๙๒๐.๘๕๕	๑๓๙
๕.	สัตว์น้ำอื่นๆ จากแหล่ง น้ำธรรมชาติ	๙๒	๙๔	๘๐.๑๖๓	๓๓

☞ กุ้งทะเล มีเนื้อที่เลี้ยงรวมมากที่สุดในพื้นที่อำเภอ บางแพ โพนาราม และอำเภอดำเนินสะดวก ตามลำดับ

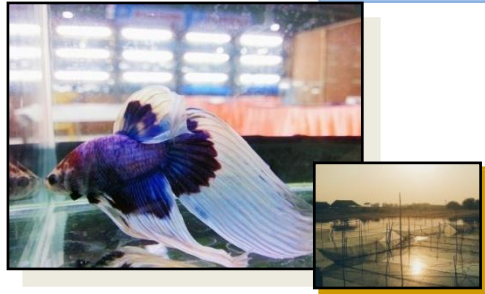
☞ กุ้งน้ำจืด มีเนื้อที่เลี้ยงรวมมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบางแพ ดำเนินสะดวก และอำเภอโพนาราม ตามลำดับ

☞ ปลาน้ำจืด มีเนื้อที่เลี้ยงรวมมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบางแพ วัดเพลง และ อำเภอโพนารามตามลำดับ

☞ ปลาสวยงาม มีเนื้อที่เลี้ยงรวมมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี

โพนาราม และอำเภอบ้านโป่ง ตามลำดับ

☞ สัตว์น้ำอื่นๆ จากแหล่งน้ำธรรมชาติ มีมากที่สุดในพื้นที่ อำเภอโพนาราม บ้าน โป่งและอำเภอสวนผึ้ง ตามลำดับ

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๖.๕การปลุกสัตว์

จังหวัดราชบุรี มี เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จำนวน ๒๘,๕๐๙ ครัวเรือน จำแนกสัตว์ได้เป็น ๘ ประเภท ประกอบด้วย ไก่เนื้อ ไก่เนื้อ กระบือ สุกร แพะ แกะ ไก่ และเป็ด โดยมีรายละเอียดดังนี้

อำเภอ	ประเภทสัตว์(ตัว)							
	ไก่เนื้อ	ไก่เนื้อ	กระบือ	สุกร	แพะ	แกะ	ไก่	เป็ด
เมืองราชบุรี	๓๓๓	๑๒,๕๘๐	-	๓๒๕,๐๙๑	๒,๑๖๘	-	๑,๓๖๗,๓๗๐	๒๐,๖๐๘
บ้านโป่ง	๒๐,๖๗๗	๑๓,๙๔๑	๑๔๙	๑๒๔,๖๕๕	๑,๕๐๒	-	๙๔๙,๒๙๙	๒๗๗,๖๒๕
โพนาราม	๑๙,๗๓๔	๑๗,๗๐๑	๑๐๐	๒๕๕,๗๙๓	๑,๑๔๐	๘	๔,๐๔๙,๕๒๙	๑๔๓,๔๖๗
ดำเนินสะดวก	๒,๓๙๗	๑,๗๔๖	-	๗,๕๐๘	๒๑๒	๑	๒๘,๑๑๗	๑,๖๓๒
ปากท่อ	-	๒๔,๖๒๙	๓	๕๑๐,๔๗๑	๘๓๘	-	๑,๓๐๓,๓๗๐	๒,๘๒๘
จอมบึง	๘๑๐	๑๕,๕๓๖	๑๔๔	๒๗๔,๘๘๐	๒,๘๖๗	๕๘	๒,๗๘๐,๔๖๒	๒๑๔,๓๔๔
บางแพ	๓,๐๘๙	๔,๘๐๐	-	๒๔๓,๗๗๘	๒๖๔	๔๘	๑๖๑,๓๖๔	๑๔,๕๕๖
สวนผึ้ง	-	๓,๓๕๑	๘๒	๕,๖๘๘	๖,๗๐๘	๕๙๕	๖๖๗,๖๐๘	๑,๙๑๖
บ้านคา	-	๘๔๑	๕	๒,๑๔๒	๒,๖๒๔	-	๓๘๗,๐๗๒	๑,๓๙๗
วัดเพลง	๓	๙๗๓	-	-	-	-	๕,๓๔๑	๑๒๙
รวม	๔๗,๘๕๕	๙๖,๕๔๖	๔๘๓	๑,๗๕๒,๑๕๘	๑๘,๓๐๕	๗๑๐	๑๑,๖๙๙,๕๓๒	๖๗๘,๕๔๒

☞ ไก่เนื้อ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง โพนาราม และอำเภอบางแพ ตามลำดับ

☞ ไก่เนื้อ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอปากท่อ โพนาราม และอำเภอจอมบึง ตามลำดับ

☞ กระบือ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบ้านโป่งอำเภอจอมบึง และโพนารามตามลำดับ

☞ สุกร เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอปากท่อ เมืองราชบุรี และอำเภอจอมบึง ตามลำดับ

☞ แพะ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง และบ้านคา ตามลำดับ

☞ แกะ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง จอมบึง และอำเภอบางแพ ตามลำดับ

☞ ไก่ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอโพนาราม จอมบึง และอำเภอเมืองราชบุรี ตามลำดับ

☞ เป็ด เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง จอมบึง และอำเภอโพนาราม ตามลำดับ

ปี พ.ศ.๒๕๕๘ จังหวัดราชบุรีมีการเลี้ยงสุกรขุนมากเป็นลำดับหนึ่งของประเทศ โดยมีจำนวนสุกร ๑,๕๘๕,๘๖๔ ตัว ร้อยละ๑๘.๙๓ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จำนวน ๕๔๖,๖๐๖ ตัว ร้อยละ๖.๕๒ และจังหวัด นครราชสีมา จำนวน ๔๘๒,๒๒๙ ตัวร้อยละ๕.๗๖ ตามลำดับ

ปี พ.ศ.๒๕๕๘ จังหวัดราชบุรีมีการเลี้ยงสุกรพันธุ์มากเป็นลำดับหนึ่งของประเทศ โดยมีจำนวนสุกร ๑๖๘,๘๘๘ ตัว ร้อยละ ๑๗.๒๗ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน ๖๒,๘๘๑ ตัว ร้อยละ๖.๔๓ และจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน ๖๐,๓๓๙ ตัวร้อยละ๖.๑๗ ตามลำดับ

ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นจังหวัดที่มีโคนมเพศเมียกำลังรีดนมมากที่สุดเป็น ลำดับที่ ๓ ของประเทศ จำนวน ๒๔,๒๐๓ ตัว ร้อยละ ๑๐.๒๖ โดย จังหวัด สระบุรีมากเป็นลำดับที่ ๑ จำนวน ๔๐,๐๔๐ ตัวร้อยละ ๑๖.๙๘รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๓,๗๗๑ ตัวร้อยละ ๑๔.๓๒ ตามตาราง

ลำดับที่	จังหวัด	เพศเมียแรกเกิด ถึง ๑ ปี	
		จำนวน	ร้อยละ
๑	สระบุรี	๔๐,๐๔๐	๑๖.๙๘
๒	นครราชสีมา	๓๓,๗๗๑	๑๔.๓๒
๓	ราชบุรี	๒๔,๒๐๓	๑๐.๒๖
๔	ลพบุรี	๒๑,๙๗๔	๙.๓๒
๕	ประจวบคีรีขันธ์	๑๙,๕๓๐	๘.๒๘

ปี ๒๕๕๘ จังหวัดราชบุรีมีจำนวนโคเพศเมียแรกเกิดถึง ๑ ปี มากที่สุดใน ๕ อันดับแรก ตามตาราง

ลำดับที่	จังหวัด	เพศเมียแรกเกิด ถึง ๑ ปี	
		จำนวน	ร้อยละ
๑	สระบุรี	๑๖,๒๓๐	๑๖.๙๘
๒	นครราชสีมา	๑๖,๑๔๐	๑๖.๘๘
๓	ลพบุรี	๙,๔๗๙	๙.๙๒
๔	ราชบุรี	๘,๑๔๔	๘.๕๒
๕	เชียงใหม่	๗,๕๑๐	๗.๘๖

ปี ๒๕๕๘ จังหวัดราชบุรีมีจำนวนโคเพศเมีย ๑ ปี ถึงตั้งท้องแรก มากที่สุดใน ๕ อันดับแรก ตามตาราง

ลำดับที่	จังหวัด	เพศเมียแรกเกิด ถึง ๑ ปี	
		จำนวน	ร้อยละ
๑	สระบุรี	๒๐,๙๓๖	๑๘.๗๕
๒	นครราชสีมา	๑๖,๘๘๗	๑๕.๑๑
๓	ลพบุรี	๑๐,๖๕๒	๙.๕๔
๔	ราชบุรี	๑๐,๖๑๑	๙.๕๐
๕	เชียงใหม่	๙,๘๑๓	๘.๗๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘

๖.๖ อุตสาหกรรม

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมสูง มีนิคมอุตสาหกรรมจำนวน ๑ แห่ง มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด ๑,๗๖๑ โรงงาน เงินลงทุน ๘๒,๐๑๗ ล้านบาท และคนงาน ๖๕,๓๑๑ คน โดยจำแนกได้ ดังนี้

แยกตามจำพวกโรงงาน

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๒	๒๘๒	๒,๐๘๐.๗๒	๒,๖๔๒
๓	๑,๔๖๔	๗๕,๐๒๔.๔๗	๕๙,๗๗๒
นิคมอุตสาหกรรม	๑๕	๔,๙๑๒.๕๓	๒,๘๙๗
รวม	๑,๗๖๑	๘๒,๐๑๗.๗๒	๖๕,๓๑๑

แยกตามขนาดการลงทุน

ขนาดการลงทุน	จำนวนโรงงาน	จำนวนโรงงานคิดเป็นร้อยละ	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
ขนาดเล็ก (เงินทุน >= ๑๐ ล้านบาท)	๑,๒๖๓	๗๑.๗๒	๓,๙๖๘.๖๔	๑๖,๔๓๑
ขนาดกลาง (เงินทุน ๑๐ - ๑๐๐ ล้านบาท)	๔๐๑	๒๒.๗๘	๑๒,๖๘๗.๐๖	๒๓,๐๖๐
ขนาดใหญ่ (เงินทุน < ๑๐๐ ล้านบาท)	๘๒	๔.๖๕	๖๐,๔๔๙.๔๙	๒๒,๘๒๐
นิคมอุตสาหกรรม	๑๕	๐.๘๕	๔,๙๑๒.๕๓	๒,๘๙๗
รวม	๑,๗๖๑	๑๐๐	๘๒,๐๑๗.๗๒	๖๕,๓๑๑

ข้อมูล

ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พื้นที่ที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดในจังหวัด คือ อำเภอบ้านโป่ง จำนวน ๕๖๓ โรงงาน เงินทุน ๒๔,๙๓๖ ล้านบาท จำนวนแรงงาน ๓๒,๐๔๓ คน รองลงมา คือ อำเภอเมืองราชบุรี จำนวน ๔๑๔ โรงงาน เงินทุน ๓๖,๕๑๘ ล้านบาท จำนวนแรงงาน ๑๑,๙๙๘ คน

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนลำดับต้นของจังหวัดราชบุรี ได้แก่

ลำดับที่ ๑ กลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ ผลิตภัณฑ์ ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ประเภทลำดับที่ ๘๘ มีจำนวนทั้งหมด ๑๕ โรงงาน เงินลงทุน ๒๙,๘๓๘ ล้านบาท คนงาน ๗๕๔ คน เช่น

๑.๑ บริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตพลังงานไฟฟ้า อำเภอเมืองราชบุรี (เงินลงทุน ๑๑,๑๒๙ ล้านบาท คนงาน ๙๕ คน)

๑.๒ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตกระแสไฟฟ้า อำเภอดำเนินสะดวก (เงินลงทุน ๓๓๘ ล้านบาท คนงาน ๑๕๐ คน)

ลำดับที่ ๒ กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร มีจำนวนทั้งหมด ๕๔๐ โรงงาน เงินลงทุน ๒๒,๓๕๔ ล้านบาท คนงาน ๑๗,๕๘๓ คน

๒.๑ อุตสาหกรรมเกษตร ประเภทลำดับที่ ๒, ๙ มีจำนวนทั้งหมด ๑๒ ๑ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๔๖๕ ล้านบาท คนงาน ๒,๑๑๓ คน เช่น

- บริษัท อุตสาหกรรมแป้งมันบ้านโป่ง จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตแป้งมันสำปะหลังดัดแปร (Modified Starch) อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๒๑๐ ล้านบาท คนงาน ๑๙๐ คน)

- โรงสี"ฮั่วฮวดพานิช" ประกอบกิจการ สีข้าวชนิดแยกแกลบแยกรำ
อำเภอปากท่อ (เงินลงทุน ๑๐๙ ล้านบาท คนงาน ๒๐ คน)

๒.๒ อุตสาหกรรมอาหาร ประเภทลำดับที่ ๔ -๘ , ๑๐-๑๕ มีจำนวนทั้งหมด
๒๑๓ โรงงาน เงินลงทุน ๙,๗๘๐ ล้านบาท คนงาน ๑๑,๐๖๔ คน เช่น

- บริษัท เพอร์ซิเดนซ์ ไรซ์ โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการ
อาหารกึ่งสำเร็จรูปจากแป้ง เช่น เส้นหมี่ ก๋วยเตี๋ยว โจ๊ก ธัญพืช ชุป ฯลฯ อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน
๑,๐๗๑ ล้านบาท คนงาน ๖๙๗ คน)

- บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการ ผลิต
อาหารสัตว์ อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๕๗๖ ล้านบาท คนงาน ๑๕๘ คน)

๒.๓ อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม (ไม่รวมน้ำดื่ม) ประเภทลำดับที่ ๑๖ ,๑๗, ๒๐
มีจำนวนทั้งหมด ๑๒ โรงงาน เงินลงทุน ๑,๕๘๕ ล้านบาท คนงาน ๖๖๓ คน เช่น

- บริษัท ราชนบุรี เอทานอล จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตเอทานอล เพื่อใช้
เป็นเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้าและก๊าซชีวภาพ อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๘๐๐ ล้านบาท คนงาน ๙๙ คน)

- บริษัท หลักชัยค้าสุรา จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตสุราขาวและสุราผสม
ตามสัญญาที่ทำไว้กับกรมสรรพสามิต อำเภอเมืองราชบุรี (เงินลงทุน ๒๓๐ ล้านบาท คนงาน ๓๓๙ คน)

๒.๔ อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ประเภทลำดับที่ ๓๔ , ๓๖
มีจำนวนทั้งหมด ๑๓๓ โรงงาน เงินลงทุน ๑,๒๒๙ ล้านบาท คนงาน ๑,๘๙๗ คน เช่น

- บริษัท ออโต้ทรีมอินเตอร์เนชั่นแนลทราเนชั่น จำกัด ประกอบกิจการ
ผลิตอุปกรณ์แต่งรถยนต์ เช่น พวงมาลัย คิว บังโคลน ชิ้นส่วนประดับภายในจากไม้และโลหะ อำเภอบ้านโป่ง
(เงินลงทุน ๗๘ ล้านบาท คนงาน ๗๔ คน)

- บริษัท เอส.ดับบลิว.วูด จำกัด ประกอบกิจการ ใส ซอยไม้แปรรูป
ทำภาชนะบรรจุเครื่องมือ อำเภอโพธาราม (เงินลงทุน ๗๗ ล้านบาท คนงาน ๑๘๐ คน)

๒.๕ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน ประเภทลำดับที่ ๓๗
มีจำนวนทั้งหมด ๒๘ โรงงาน เงินลงทุน ๑๕๕ ล้านบาท คนงาน ๖๗๘ คน เช่น

- บริษัท ไทย เพเลเลทส์ จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตเครื่องเรือนหรือเครื่อง
ตกแต่งภายในอาคารจากไม้ อำเภอปากท่อ (เงินลงทุน ๓๕ ล้านบาท คนงาน ๑๘ คน)

- บริษัท แจ็คชีวอิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตเครื่องเรือน
หรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากไม้หรือโลหะอื่นๆ อำเภอปากท่อ (เงินลงทุน ๒๙ ล้านบาท คนงาน ๔๒ คน)

๒.๖ อุตสาหกรรม กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ประเภทลำดับที่ ๓๘,
๓๙, ๔๐ มีจำนวนทั้งหมด ๒๒ โรงงาน เงินลงทุน ๗,๑๔๘ ล้านบาท คนงาน ๑,๑๗๐ คน เช่น

- บริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตกระดาษพิมพ์
และกระดาษเขียน อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๓,๑๘๗ ล้านบาท คนงาน ๓๖๙ คน)

- บริษัท สยามนิปปอน อินดัสเตรียล เปเปอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ผลิต
กระดาษอุตสาหกรรมและกระดาษพิมพ์เขียน อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๒,๒๐๐ ล้านบาท คนงาน ๓๐ คน)

- บริษัท สยามเซลลูโลส จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตเยื่อจากเศษกระดาษและ
เยื่อจากขานอ้อยฟอกขาวอำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๙๗๔ ล้านบาท คนงาน ๑๕๖ คน)

- บริษัท สยามกราฟท์อุตสาหกรรม จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตแผ่นกระดาษ
ลูกฟูกและกล่องกระดาษลูกฟูก อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๙๖ ล้านบาท คนงาน ๒๕ คน)

ลำดับที่ ๓ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอ ประเภทลำดับที่ ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๗ มีจำนวนทั้งหมด ๗๐ โรงงาน เงินลงทุน ๗,๕๑๑ ล้านบาท คนงาน ๑๐,๖๗๐ คน เช่น

- บริษัท กังวาลเท็กซ์ไทล์ จำกัด ประกอบกิจการ ทอผ้าทุกชนิด , ปั่นด้าย อำเภोधำธาราม (เงินลงทุน ๘๘๓ ล้านบาท คนงาน ๒๒๐ คน)
- บริษัท มั่นยิ่ง จำกัด ประกอบกิจการ ฟอกย้อมผ้า อำเภोधำธาราม (เงินลงทุน ๔๑๒ ล้านบาท คนงาน ๖๑๑ คน)

ลำดับที่ ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมขนส่ง ต่อเรือ ต่อตัวถังรถยนต์ผลิตรถจักรยาน ซ่อมและเคาะพ่นสีรถยนต์ ประเภทลำดับที่ ๗๕, ๗๗, ๗๘, ๘๕ มีจำนวนทั้งหมด ๑๙ ๓ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๔๙๙ ล้านบาท คนงาน ๓,๗๗๕ คน เช่น

- บริษัท กระจกพีเอ็มเค-เซ็นทรัล จำกัด ประกอบกิจการ ตัดกระจกโค้งรถยนต์ทุกชนิดผลิตและจำหน่ายนำเข้าและส่งออกกระจกนิรภัยรถยนต์ทุกชนิดทุกประเภท อำเภอบ้านโป่ง (เงินลงทุน ๙๙ ล้านบาท คนงาน ๒๔๐ คน)

- บริษัท อีซูซุตั้งเซียฮวดนครปฐม จำกัด ประกอบกิจการ ซ่อมรถยนต์ อำเภอมืองราชบุรี (เงินลงทุน ๙๘ ล้านบาท คนงาน ๑๓ คน)

- บริษัท โตโยต้าธีรชัยราชบุรี ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด ประกอบกิจการ ซ่อมรถยนต์ และเคาะพ่นสีรถยนต์ อำเภอมืองราชบุรี (เงินลงทุน ๒๗ ล้านบาท คนงาน ๑๗ คน)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙

๖.๗ ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

จังหวัดราชบุรี ได้ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ด้วยการนำเอาภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่ มาพัฒนาต่อยอดสร้างสรรค์ และเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่มีอัตลักษณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค นับเป็นการพัฒนาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ซึ่งภาครัฐโดยเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP : KBO) จังหวัดราชบุรี ให้การสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการและงบประมาณ ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การพัฒนาระบบการผลิต (ต้นน้ำให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (กลางน้ำให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล มีระบบการบริหารจัดการที่ดี สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนารูปแบบและบรรจุภัณฑ์ ให้มีความหลากหลาย สามารถแข่งขันในตลาดได้ รวมถึงการพัฒนาช่องทางทางการตลาด (ปลายน้ำให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีช่องทางการจำหน่ายเพิ่มมากขึ้นในทุกระดับ เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งตลาดในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้จังหวัดราชบุรี มียอดขายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP อยู่ในลำดับต้นๆ ของประเทศ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภาพรวมของจังหวัดให้มีการเติบโตสูงขึ้นปีงบประมาณ ๒๕๕๕ จังหวัดราชบุรีกำหนดเป้าหมายในการสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้น ๑๒% จากยอดเฉลี่ย ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ ๒,๙๐๔,๘๒๖,๑๐๐.๔๘ ล้านบาท

๖.๗.๑ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ และผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

จังหวัดราชบุรีมีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวนทั้งสิ้น ๓๖๙ ราย มีผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น จำนวน ๙๓๖ ผลิตภัณฑ์

ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิตทั้งสิ้นจำนวน ๓๖๙ ราย สามารถจำแนกได้

๓ ประเภท คือ

(๑) ประเภทกลุ่มผู้ผลิตชุมชน จำนวน ๑๖๔ ราย

(๒) ประเภทผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว จำนวน ๑๙๔ ราย

(๓) ประเภทผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน ๑๑ ราย

ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOPทั้งสิ้นจำนวน ๙๓๖ ผลิตภัณฑ์สามารถจำแนกได้ ๕ ประเภท คือ

(๑) ประเภทอาหาร จำนวน ๓๘๐ ผลิตภัณฑ์

(๒) ประเภทเครื่องดื่ม จำนวน ๓๗ ผลิตภัณฑ์

(๓) ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย จำนวน ๑๐๕ ผลิตภัณฑ์

(๔) ประเภทของใช้ฯ จำนวน ๒๑๑ ผลิตภัณฑ์

(๕) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน ๓๐๓ ผลิตภัณฑ์

และสามารถแบ่งเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ ๔ กลุ่ม (A B C และ D) ได้ดังนี้

กลุ่มดาวเด่นสู่สากล (A) จำนวน ๑๗๙ ผลิตภัณฑ์

กลุ่มอนุรักษ์ สร้างคุณค่า (B) จำนวน ๖๔ ผลิตภัณฑ์

กลุ่มพัฒนาสู่การแข่งขัน (C) จำนวน ๑๗๗ ผลิตภัณฑ์

กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (D) จำนวน ๕๑๖ ผลิตภัณฑ์

หมายเหตุ : ตามประกาศจังหวัดราชบุรี ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘

๖.๗.๒ ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่ส่งออกต่างประเทศ

ปัจจุบันมีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ส่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ออกต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๓๘ ราย ๓๘ ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกรวมจำนวน ๑๕๑ ล้านบาท โดยมีผลิตภัณฑ์โดดเด่น เป็นที่ต้องการทั้งในและต่างประเทศจำนวน ๖ ผลิตภัณฑ์ ได้แก่

(๑) ผลิตภัณฑ์ นม ยู.เอช.ที ของสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) อำเภอโพธาราม ส่งไปยังประเทศลาว กัมพูชา พม่า และจีน

(๒) ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาผ้า ของร้านอุษาตุ๊กตา อำเภอโพธาราม ส่งไปยังประเทศอินเดีย ตุโบ กัมพูชา พม่า และมาเลเซีย

(๓) ผลิตภัณฑ์ผักกาดดองเปรี้ยว ตราแม่บ้าน ของบริษัท อาร์แอนด์ดี ฟู้ดส์โปรดักส์ จำกัด อำเภอเมืองราชบุรี ส่งไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

(๔) ผลิตภัณฑ์กะหรี่ปั๊พนมสด ลูกเดียวอบกรอบ ของขนมบ้านครูยุ อำเภอเมืองราชบุรี ส่งไปยังประเทศพม่า จีน และไต้หวัน

(๕) ผลิตภัณฑ์ไขโป้วหวาน ของไขโป้วหวานแม่กิมฮวย อำเภอโพธาราม ส่งไปยังประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา

(๖) ผลิตภัณฑ์โคมไฟ ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุขชี แอนด์ ครัวฟาร์ม อำเภอเมืองราชบุรี ส่งไปยังประเทศ เกาหลี ญี่ปุ่น ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา ฮอลแลนด์ และประเทศอื่นๆ ในยุโรป

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๗. ด้านการท่องเที่ยว

การเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีในภาพรวมมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๔แบ่งเป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗๔และเป็นชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๖๗ (ข้อมูลสถิติจากกรมการท่องเที่ยว ปี ๒๕๕๘) ด้วยจังหวัดราชบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และเชิงนันทนาการ เป็นต้น

อีกทั้งมีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม กล่าวคือ จังหวัดราชบุรีประกอบด้วยประชาชน ๘ ชาติพันธุ์ คือ ชาวไทยพื้นถิ่น ราชบุรีชาวไทย จีนราชบุรีชาวไทย เขมรราชบุรีชาวไทย กระเหรี่ยงราชบุรีชาวไทยมอญราชบุรีชาวไทยทรงดำราชบุรีชาวไทยวนราชบุรี และชาวไทยลาวเวียงราชบุรีโดยแต่ละชาติพันธุ์ล้วนแล้วแต่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวด้านตลาดในประเทศ ประจำปี ๒๕๕๘ ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งให้หัวข้อว่า “ปีแห่งการท่องเที่ยววิถีไทย” อีกทั้งเพื่อเป็นการกระจายการท่องเที่ยวจากจังหวัดใหญ่ไปสู่จังหวัดท่องเที่ยวทางเลือกที่มีเอกลักษณ์และมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยจังหวัดราชบุรีถูกเลือกให้เป็น ๑ ใน ๑๒ เมือง ภายใต้แนวคิด “๑๒ เมืองต้องห้าม...พลาด ” ในหัวข้อธีมการประชาสัมพันธ์ “ราชบุรีชุมชนคนอาร์ต ” ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีให้มีการขยายตัวมากยิ่งขึ้นทั้งในปีนี้และปีต่อไป

แหล่งท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว

☞ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม และฟาร์มแกะอำเภอสวนผึ้ง

☞ ตลาดน้ำดำเนินสะดวกอำเภอดำเนินสะดวก

☞ วัดขนอนหนังใหญ่อำเภอบัวชุม

☞ โรงงานทำโอ่งและเซรามิกอำเภอเมืองราชบุรี

☞ อุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยามอำเภอบางแพ

☞ ถ้ำเขาบิน อำเภอเมืองราชบุรี

☞ บ้านหอมเทียน อำเภอสวนผึ้ง

ทุกวันนี้จังหวัดราชบุรี ยังโดดเด่นในเรื่องของ “เมืองแห่งศิลปะร่วมสมัย” โดยเห็นได้จากผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวต่างๆ อาทิเช่น

โอ่งมังกร ที่ในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์เซรามิกส์สมัยใหม่ที่มีความสวยงามแปลกตา และสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือและผ้าจกที่มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น ของบ้านคูบัว และบ้านดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี

หนังใหญ่วัดขนอนอำเภอโพธารามานศิลป์ที่รวมเอาศิลปะหลากหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งลวดลายตัวหนังใหญ่เชิงจิตรกรรม ศิลปะการแสดงทางนาฏศิลป์ ประกอบกับดนตรีปี่พาทย์

แหล่งผลิตและจำหน่ายตุ๊กตาผ้าที่มีชื่อเสียงของอำเภอโพธาราม

ปฏิทินการจัดงานเทศกาลและกิจกรรมต่างๆของจังหวัดราชบุรี

เดือนมกราคม

งานนมัสการและปิดทองหลวงพ่อกันจันทน์ ณ วัดช่องลม อำเภอเมืองราชบุรี

งานวันกึ่งปลอดสารเสพติดและของดีอำเภอบางแพ ณ บริเวณที่ว่าการอำเภอบางแพ

เดือนกุมภาพันธ์

งานราชบุรีไข่นาทาวัน ณ บริเวณริมเขื่อนรัฐประชาอำเภอเมืองราชบุรี

งานย้อนอดีตตลาดเก่า ๑๑๙ ปี เจ็ดเสมียน ณ บริเวณตลาดเก่า ๑๑๙ ปี ตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม

เดือนมีนาคม

งานท่องเที่ยวราชบุรีของดีเมืองโอ่ง ณ บริเวณศาลากลางจังหวัดราชบุรี

งานเทศกาลงุ่นหวานและของดีดำเนินสะดวก ณ บริเวณลานและทำน้ำวัดราษฎร์เจริญธรรม อำเภอดำเนินสะดวก

เดือนเมษายน

งานเทศกาลหนังใหญ่วัดขนอน ณ วัดขนอน อำเภอโพธาราม

งานประเพณีไทยสงกรานต์ ณ บริเวณหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อำเภอเมืองราชบุรี

งานประเพณีสงกรานต์ลาวเวียง ณ บริเวณวัดบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม

งานวันมะม่วงและของดีอำเภอปากท่อ ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอปากท่อ

งานวัฒนธรรมประเพณี "อันก๊อนฟ่อนกัน" ณ ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านหัวเขาเงิน อำเภอปากท่อ

งานแห่ดอกไม้ท้ายสงกรานต์และของดีตำบลเจ็ดเสมียน ณ วัดเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม

เดือนเมษายน

งานสักการะศาลเจ้า
พ่อหลักเมือง ณ ค่าย
ภาณุรังษี อำเภอเมือง
ราชบุรี

เดือนพฤษภาคม

งานสัปดาห์สวน
และของดีอำเภอบ้านคา
ณ บริเวณ หน้าว่าการ
อำเภอบ้านคา

เดือนกรกฎาคม

งานดำเนินรำลึกเสด็จ
ประพาสต้น ณ บริเวณวัด
ราษฎร์เจริญธรรมและ
คลองลัดพลี อำเภอ
ดำเนินสะดวก

เดือนสิงหาคม

งานประเพณีผูกแขน
เรียกขวัญกินข้าวห่อ ณ
สนามกีฬาชุมชนบ้านบ่อหวี
อำเภอสวนผึ้ง

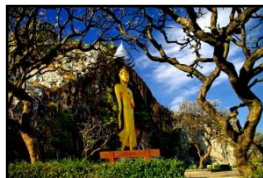
เดือนกันยายน

งาน เทศกาลกินเจ
บ้านโป่ง ณ โรงเจบ้าน
ฮกตั่วอำเภอบ้านโป่ง

เดือนตุลาคม

งาน นมัสการพระ
พุทธฉายถ้ำถ้ำชีเขางู ณ
บริเวณหน้าถ้ำถ้ำชีเขางู
อำเภอเมืองราชบุรี

งานประเพณีแข่งขัน
เรือยาว ณ บริเวณหน้า
วัดใหญ่นครชุมน์
อำเภอบ้านโป่ง

เดือนพฤศจิกายน

งาน ประเพณีลอย
กระทง ณ ริมฝั่งแม่น้ำแม่
กลอง อำเภอเมือง
ราชบุรี

งานปิ่นเขาเจ้าถ้ำ
จอมพล ณ มหาวิทยาลัย
หมู่บ้านจอมบึงอำเภอ
จอมบึง

เดือนธันวาคม

งานเทิดพระเกียรติ
รัชกาลที่ ๕ และสืบสาน
ประเพณีของดีอำเภอบึง
จอมบึง ณ บริเวณ
โดยรอบที่ว่าการอำเภอบึง
จอมบึง

งาน ประเพณีไทย
ตะนาวศรี ณ บริเวณ
โดยรอบที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง

เดือนธันวาคม

งาน So in Art So in Love ณ เดอะซินเนอวี
วินเทจ ฟาร์ม อำเภอ
สวนผึ้ง

งาน Season of Lovesong ณ ตลาดน้ำสวนผึ้ง เวเนโต้
อำเภอสวนผึ้ง

หมายเหตุ: วันและเวลาการจัดงานอาจไม่ตรงกันทุกปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของการจัดงานในด้านต่างๆ

ที่มา : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรีข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๘. ด้านแรงงาน

๘.๑ สถานการณ์ด้านแรงงานของจังหวัด ราชบุรี ปี ๒๕๕๘

จังหวัดราชบุรี มี ประชากรผู้มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๖๐,๓๓๖ คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๔๖๒,๘๐๗ คน และผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๑๙๗,๕๕๙ คน จำแนกเป็นผู้มีงานทำ จำนวน ๔๕๗,๙๘๙ คน (ร้อยละ ๖๙.๔ ของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป) ผู้ว่างงาน จำนวน ๔,๖๐๓ คน (ร้อยละ ๐.๗) และผู้ที่รอฤดูกาล จำนวน ๒๐๕ คน (ร้อยละ ๐.๐)

ในกลุ่มผู้มีงานทำทั้งหมด 457,999 คน ในปี 2558 เป็นผู้ทำงานในภาคเกษตรรวม 138,398 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.2 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) ลดลงจากปี 2557 จำนวน 52 คน ในขณะที่นอกภาคเกษตรนั้น ในปี 2558 มีผู้ทำงานทั้งสิ้น 319,601 คน (ร้อยละ 69.78 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) ก็ลดลงจากปี 2557 จำนวน 6,192 คน โดยสาขานอกภาคเกษตรที่มีผู้ทำงานมากที่สุดในปี 2558 ได้แก่ สาขาการผลิตโดยมีผู้ทำงานรวมทั้งสิ้น 79,314 คน รองลงมาได้แก่การขายส่ง การขายปลีกฯ จำนวน 77,852 คน และโรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 29,470 คน

เมื่อพิจารณาจากผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ พบว่า ในปี 2558 แรงงานส่วนใหญ่มีก ารศึกษาในระดับไม่มีและต่ำกว่า ประถมศึกษา โดยมีแรง านที่มีการศึกษาในระดับนี้ประมาณ 134,834 คน แรงงานที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 100,927 คน ในขณะที่แรงงานซึ่งจบการศึกษาระดับสูง เช่นระดับอุดมศึกษานั้น มีเพียง 89,029 คนเท่านั้น

ในปี ๒๕๕๘ การมีงานทำพบว่าผู้มีงานทำภาคเกษตรกรรมร้อยละ 28.5 โดยสัดส่วนของชายสูงกว่าหญิงร้อยละ 28.6 และ 28.4 ตามลำดับ และนอกภาคเกษตรกรรมร้อยละ 71.5 โดยสัดส่วนของหญิงสูงกว่าชายร้อยละ 71.6 และ 71.4 ตามลำดับ ซึ่งผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรกรรมส่วนใหญ่ทำงานในสาขาการผลิตร้อยละ 22.0 รองลงมาคือสาขาการขายส่ง กา ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนร้อยละ 16.6 สาขาการก่อสร้าง ร้อยละ 7.5 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 6.5 สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศร้อยละ 4.9 และที่เหลือกระจายอยู่ในสาขาอื่นๆ ตามลำดับ

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๘.๒

แรงงานนอกระบบ

ในปี 2558 มีผู้มีงานทำซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบจำนวนทั้งสิ้น 225,181 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 ของผู้มีงานทำทั้งหมด แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นแรงงานในภาคเกษตร จำนวน 96,930 คน คิดเป็นร้อยละ 43.04 ในขณะที่นอกภาคเกษตรนั้น มีจำนวน 128,252 คน คิดเป็นร้อยละ 56.95 ซึ่งกลุ่มนอกภาคเกษตรนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า อุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก จำนวน 50,112 คน (ร้อยละ 22.25) 2) ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร จำนวน 22,396 คน (ร้อยละ 9.94) 3) การผลิต จำนวน 17,004 คน (ร้อยละ 7.55) 4) การก่อสร้าง จำนวน 12,483 คน (ร้อยละ 5.54) และ 5) กิจกรรมบริการอื่นๆ จำนวน 10,087 คน (ร้อยละ 4.47)

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๘.๓ การจัดหางานและส่งเสริมการมีงานทำ

(๑) การจัดหางานในจังหวัด

จากข้อมูลสถิติของสำนักงานจัดหางานจังหวัดราชบุรี พบว่า ปี ๒๕๕๙ มีตำแหน่งงานว่างจำนวน ๔,๗๐๘ อัตรา ในขณะที่มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานจำนวน ๕,๕๐๗ คน และมีผู้ได้บรรจุงานจำนวน ๔,๖๖๓ คน

(๒) การจัดหางานต่างประเทศ

ในปี ๒๕๕๘ มีแรงงานที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ รวม ๔ คน เป็นชาย ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และเป็นหญิง ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕ โดยพบว่าแรงงานส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของผู้ลงทะเบียน ทั้งหมด รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕ และระดับปริญญาตรี จำนวน ๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๕ ตามลำดับ

การอนุญาตให้แรงงานไปทำงานต่างประเทศได้ของจังหวัดราชบุรีในปี ๒๕๕๘ พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น ๒๗๔ คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภท Re-Entry คือ กลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญาจำนวน ๑๙๖ คน โดยภูมิภาคที่แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานมากที่สุด คือ ภูมิภาคเอเชีย

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

(๓) ข้อมูลความต้องการแรงงานมากที่สุด เรียงตามลำดับ

☞ ตำแหน่งงานที่นายจ้างแจ้งความต้องการ	๑. แรงงานด้านการผลิต
	๒. พนักงานขาย พนักงานด้านการบริการ
	๓. พนักงานขับรถบรรทุก รถสิบล้อ
☞ ตำแหน่งงานที่ได้รับการบรรจุ	๑. แรงงานด้านการผลิต
	๒. พนักงานขาย พนักงานด้านการบริการ
	๓. พนักงานธุรการ งานเอกสาร
☞ วุฒิการศึกษาที่ได้รับการบรรจุงาน	๑. มัธยมศึกษา
	๒. ปริญญาตรี
	๓. ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๘.๔

แรงงานต่างด้าว

จังหวัดราชบุรี มีนายจ้าง/สถานประกอบการที่มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน จำนวน ๘๖,๙๖๔ ราย มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติ เมียนมาร์ ๘๖,๐๔๖ ร้อยละ ๙๘.๙๔ ลาว ๓๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๘ กัมพูชา ๕๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๗

จังหวัดราชบุรีมีชายแดนติดกับประเทศเมียนมา แรงงานส่วนใหญ่จึงเป็นชาวเมียนมา ประมาณ ๘๕% กัมพูชา ๑๐ % ลาว ๕% โดยจะทำงานในตำแหน่งกรรมการ ๙๕ % และรับใช้ในบ้าน ๕% กิจกรรมที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวมากที่สุด คือ เกษตรและปศุสัตว์ ต่อเนื่องการเกษตร สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม อาชีพที่มีการจ้างแรงงานมากที่สุด คือ อาชีพโพรทาม อาชีพเมืองราชบุรี อาชีพบ้านโป่ง อาชีพปากท่อ

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๘.๕ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

(๑) การพัฒนาฝีมือแรงงาน

สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ๔ ราชบุรี ได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้แรงงานในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และการฝึกพัฒนาฝีมือเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๘ มีผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวน ๒๘๐ คน สำหรับการฝึกเตรียมเข้าทำงานในจังหวัดราชบุรี ได้มีการรับเข้าฝึกอบรมเท่านั้น แต่ยังไม่มีการจบการฝึกอบรม

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในปี ๒๕๕๘ การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในปี ๒๕๕๘ (มกราคม – ธันวาคม ๒๕๕๘) พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึก จำนวน ๒,๙๓๙ คน มีผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด ๒,๘๒๒ คน โดยกลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการมีผู้ผ่านการฝึกสูงที่สุดจำนวน ๑,๕๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๘ ของผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มช่าง เครื่องกล จำนวน ๔๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๐ และกลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน ๔๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๕ ตามลำดับ

(๒) การทดสอบฝีมือแรงงาน

ในปี ๒๕๕๘ การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ๔ ราชบุรี มีผู้เข้ารับการทดสอบมีทั้งหมดจำนวน ๑,๑๕๖ คน โดยกลุ่มธุรกิจและบริการ เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจเข้ารับการทดสอบมากที่สุด จำนวน ๓๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๓ ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดรองลงมาคือกลุ่มช่างอุตสาหกรรม จำนวน ๓๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๔ และกลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕๐ ตามลำดับ

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๘.๖ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

(๑) การตรวจแรงงาน

การตรวจแรงงาน ในปี ๒๕๕๘ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการตรวจแรงงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการทั้งสิ้น ๔๙๐ แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม ๑๕,๕๕๓ คน ซึ่งสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ เป็นสถานประกอบการที่มีขนาด ๑-๔ คน ขนาด ๕-๙ คน ขนาด ๑๐-๑๙ คน ขนาด ๒๐-๔๙ คน ขนาด ๕๐-๙๙ คน ขนาด ๑๐๐-๑๙๙ คน ขนาด ๒๐๐-๔๙๙ คน ขนาด ๕๐๐-๙๙๙ คน และ ๑,๐๐๐ คนขึ้นไป และจำนวนขนาดสถานประกอบการที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ขนาด ๑-๔ คน มีจำนวน ๑๖๒ แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน ๓๘๒ คน

การตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการ ในปี ๒๕๕๘ ได้ดำเนินการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น ๒๙๘ แห่ง โดยมีจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจมีทั้งสิ้น ๑๔,๙๕๒ คน ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีการจ้างงาน ๑-๔ คน โดยมีจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจมีทั้งสิ้น ๑๔,๙๕๒ คน ซึ่งพบว่าประเภทของอุตสาหกรรมที่ผ่านการตรวจมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมการผลิต มีจำนวน ๘๗ แห่ง และมีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑,๗๗๘ คน รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน ๘๕ แห่ง และมีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน ๖๘๗ คน ตามลำดับ

(๒) แรงงานสัมพันธ์

ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดราชบุรี มีองค์กรนายจ้าง ๓ ประเภท คือ สมาคมนายจ้าง สหพันธ์นายจ้าง และสภาองค์กรนายจ้าง พบว่าสมาคมนายจ้างมี ๓ แห่ง และจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๙ คน

สำหรับองค์กรลูกจ้างจังหวัดราชบุรีมี ๔ ประเภท คือ สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน สหพันธ์แรงงาน และสภาองค์กรลูกจ้าง พบว่าสหภาพแรงงานในกิจการเอกชนมีจำนวน ๑ แห่ง และจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๘ คน

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

(๓) การป้องกันและแก้ไข

- การอบรมให้ความรู้ ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายแรงงาน การบังคับใช้แรงงาน การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ฯลฯ แก่กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ แรงงานต่างด้าว เด็ก/เยาวชน ที่จะเตรียมเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเครือข่ายแรงงาน

- การรณรงค์เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายที่แรงงานควรรู้ การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย การค้ามนุษย์ด้านแรงงาน แก่ประชาชน

- การสร้างความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับในกิจการผลิตน้ำตาลจากอ้อยตลอดสายโซ่การผลิต โดยการทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างจังหวัดราชบุรี กับโรงงานน้ำตาล จำนวน ๓ แห่ง และกลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๘.๗ การประกันสังคม

(๑) สถานประกอบการในระบบประกันสังคม

ในปี ๒๕๕๘ จังหวัดราชบุรีมีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประเภทกองทุนประกันสังคมจำนวน ๑๖,๔๖๗ แห่ง และมีลูกจ้าง รวมทั้งสิ้น ๓๔๓,๓๔๓ คน

(๒) การใช้บริการประกันสังคม

ในปี ๒๕๕๘ ๘ จำนวนผู้ประกันตนของจังหวัดราชบุรี ที่มาใช้บริการกองทุนประกันสังคม มีจำนวน ๒๑๘,๓๗๗ ราย โดยประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการสูงสุด ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร จำนวน ๑๕๙,๗๕๕ ราย (ร้อยละ ๗๓.๑๕ ของผู้ให้บริการทั้งหมด) รองลงมา คือการเจ็บป่วย จำนวน ๒๗,๕๕๒ ราย (ร้อยละ ๑๒.๖๑) กรณีว่างงาน จำนวน ๑๔,๘๑๔ ราย (ร้อยละ ๖.๗๘) กรณีชราภาพ จำนวน ๖,๙๔๐ ราย (ร้อยละ ๓.๑๗) คลอดบุตร จำนวน ๕,๕๖๐ ราย (ร้อยละ ๒.๕๔) ทพพลาพ จำนวน ๒,๘๒๗ ราย (ร้อยละ ๑.๒๙) และกรณีตาย จำนวน ๙๒๙ ราย (คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒)

เมื่อพิจารณาปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน พบว่ากรณีคลอดบุตร มีการจ่ายเงินสูงสุด จำนวน ๗๙,๐๒๖,๑๐๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๐ รองลงมาได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร จำนวน ๗๔,๗๒๗,๙๕๖ บาท คิดเป็นร้อยละ 23.26 ชราภาพ จำนวน ๖๑,๘๒๙,๔๖๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๕

(๓) สถานพยาบาลในระบบประกันสังคมจังหวัดราชบุรี จำแนกตามประเภทสถานพยาบาล ไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๘ มีดังนี้

สถานพยาบาลประกันสังคม	รัฐบาล	เอกชน
สถานพยาบาล (แห่ง)	๔	๑
ผู้ให้บริการ (คน)	๒๙,๔๒๕	๒๑,๗๒๔

ปัจจุบันจังหวัดราชบุรี มีสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐ จำนวน ๔ แห่ง และมีผู้ให้บริการ ๒๙,๔๒๕ คน และสถานพยาบาลที่เป็นเอกชน จำนวน ๑ แห่ง และผู้ให้บริการ จำนวน ๒๑,๗๒๔ คน

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๙. ด้านการศึกษา

จังหวัดราชบุรี มีสถานศึกษาจำแนกได้ดังนี้

๙.๑ ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา รวมทั้งหมด ๑๔ แห่ง

ดังนี้

๙.๑.๑ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่

- (๑) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
- (๒) วิทยาลัยสารพัดช่างราชบุรี
- (๓) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี แห่งที่ ๒
- (๔) วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง
- (๕) วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม
- (๖) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี
- (๗) วิทยาลัยการอาชีพปากท่อ

๙.๑.๒ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

- (๑) โรงเรียนราชบุรีบริหารธุรกิจ
- (๒) วิทยาลัยอาชีวศึกษาดรุณราชบุรี
- (๓) วิทยาลัยเทคโนโลยีดรุณาโปลีเทคนิค
- (๔) วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านโป่งบริหารธุรกิจ
- (๕) วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก บ้านโป่ง

๙.๑.๓ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

(๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีจำนวน ๔ คณะ และ ๑ วิทยาลัย คือ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยมวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย โดยมีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ๕ ปี ปริญญาตรี ๔ ปี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท และปริญญาเอก

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ข้อมูล ณ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

(๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาเขตราชบุรี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ด้วยระบบอาศรมมหาวิทยาลัย (Residential College) ใน ชั้นปีที่ ๑ และ ๒ สำหรับชั้นปีที่ ๓ และ ๔ ต้องไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ

ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาเขตราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๘

๙.๒ สถาบันการศึกษาจำแนกตามระบบการศึกษาและสังกัด ดังนี้

๙.๒.๑ สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง รับผิดชอบเขตพื้นที่ ๑๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สุพรรณบุรี นครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำหรับจังหวัดราชบุรีมีการจัดการเรียนการสอนจำนวน ๔ หลักสูตร รวม นักเรียนจำนวน ๓๒๓ คน ดังนี้

๑. การดูแลเด็กปฐมวัย จำนวน ๑๑๔ คน
๒. การดูแลผู้สูงอายุ จำนวน ๗๗ คน
๓. การเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๘๒ คน
๔. การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมตามหลักการแพทย์ทางเลือก จำนวน ๕๐ คน

ที่มา : สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๙.๒.๒ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดราชบุรี

สถานศึกษาในความดูแลของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดราชบุรี ในระดับอำเภอมีจำนวน ๑๐ แห่ง และระดับตำบลจำนวน ๑๐๔ ตำบล โดยเปิดให้มีการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ ปวช. รวมมีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน ๑๐,๔๓๖ คน

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๘

๙.๒.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๑ รับผิดชอบดูแล โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในพื้นที่ ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี ปากท่อ จอมบึง สวนผึ้ง บ้านคา และ อำเภอดำเนินสะดวก รายละเอียดดังนี้

- โรงเรียนจำนวน ๑๙๔ แห่ง (โรงเรียนรัฐบาล ๑๘๒ แห่ง โรงเรียนเอกชน ๑๒ แห่ง)
 - ห้องเรียน จำนวน ๒,๒๑๑ ห้อง (โรงเรียนรัฐบาล ๑,๘๑๑ ห้อง โรงเรียนเอกชน ๔๐๐ ห้อง)
 - นักเรียน จำนวน ๕๐,๑๗๕ คน (โรงเรียนรัฐบาล ๓๕,๕๔๖ คน โรงเรียนเอกชน ๑๔,๖๒๙ คน)
 - ครู จำนวน ๒,๕๐๙ คน (โรงเรียนรัฐบาล ๑,๘๕๘ คน โรงเรียนเอกชน ๖๕๑ คน)
- (๑) อัตราการเข้าเรียน และเรียนต่อโดย ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ พบว่ามีอัตราการเข้าเรียนและเรียนต่อ ดังนี้
- ชั้นอนุบาล ๑ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗๕
 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
- และ มีอัตราการเรียนต่อของนักเรียนที่จบชั้น ป.๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๑ ข้อมูล ณ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

๙.๒.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๒ รับผิดชอบดูแล โรงเรียน ประถมศึกษาในพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านโป่ง โพธาราม ดำเนินสะดวก และอำเภอบางแพ รายละเอียด ดังนี้

- โรงเรียน จำนวน ๑๗๗ แห่ง (โรงเรียนรัฐบาล ๑๕๐ แห่ง โรงเรียนเอกชน ๒๗ แห่ง)
- ห้องเรียน จำนวน ๒,๒๑๒ ห้อง (โรงเรียนรัฐบาล ๑,๔๔๐ ห้อง โรงเรียนเอกชน ๗๗๒ ห้อง)

- นักเรียน จำนวน ๕๔,๖๗๓ คน (โรงเรียนรัฐบาล ๒๔,๓๑๒ คน โรงเรียน
เอกชน ๓๐,๓๖๑ คน)

- ครู จำนวน ๒,๘๘๐ คน (โรงเรียนรัฐบาล ๑,๕๒๓ คน โรงเรียนเอกชน
๑,๓๕๗ คน)

(๑) อัตราการเข้าเรียน และเรียนต่อ โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๘ พบว่ามี
อัตราการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และมีอัตราการเรียนต่อของนักเรียนที่จบชั้น ป.๖
ต่อ ม.๑ คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕๒

(๒) การอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ นักเรียนที่อ่านไม่ออก คิด เขียนไม่ได้ คิด
อ่านไม่ออกร้อยละ ๐.๖๗ เขียนไม่ได้ร้อยละ ๑.๓๕

(๓) โรงเรียนที่ได้รับความนิยมจากผู้ปกครอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๒ ไม่มีโรงเรียนใดเป็นที่นิยมเป็นพิเศษ
ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต ๒ ข้อมูล ณ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

๙.๒.๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล
โรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่ ๒ จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี

โดยรับผิดชอบดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษาในจังหวัดราชบุรี ดังนี้

- โรงเรียน จำนวน ๒๖ โรงเรียน
- ห้องเรียน จำนวน ๗๗๔ ห้อง
- นักเรียน จำนวน ๒๗,๘๗๘ คน
- ครู จำนวน ๑,๕๕๙ คน

(๑) อัตราการเรียนต่อ โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๘ พบว่ามีอัตราการเรียนต่อ ดังนี้

- การเรียนต่อระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (ม.ปลาย) คิดเป็นร้อยละ
๙๙.๗๑ ไม่เรียนต่อ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙

- การเรียนต่อระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔๘ ไม่เรียนต่อแต่
ออกไปประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๒

(๒) โรงเรียนที่ได้รับความนิยมจากผู้ปกครอง มากที่สุด คือ โรงเรียน
เบญจมราชูทิศ ราชบุรี รองลงมา คือ โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ โรงเรียนโพธา
รัตนราษฎร์บำรุง และโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ ตามลำดับ

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘ ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘

๑๐. ด้านสังคม

๑๐.๑ ชชาติพันธุ์

ประชากรในจังหวัดราชบุรีมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์อันเป็นลักษณะเด่นของจังหวัดที่สืบทอดมาแต่โบราณกาล ทั้งนี้ เพราะสภาพภูมิประเทศที่เสริมให้เมืองราชบุรีเป็นอู่รวมทางวัฒนธรรม เป็นเมืองที่ผู้คนทั้งจากดินแดนโพ้นทะเลและชาวพื้นเมืองอีกหลายกลุ่มที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนระหว่างไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อพยพเข้ามาตั้งรกราก เมืองราชบุรีจึงประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติ แต่ละเชื้อชาติมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมและประเพณี โดยแบ่งได้ ๘ ชชาติพันธุ์ ดังนี้

(๑) ไทยพื้นถิ่นราชบุรี

ยังไม่มีหลักฐานยืนยันได้ว่าชาวไทยพื้นถิ่นราชบุรีอพยพโยกย้ายมาจากพื้นที่ใด ทราบแต่เพียงคำบอกเล่าว่า บรรพบุรุษของตนเกิดและเติบโตในท้องถิ่นนี้มานานแล้ว

มีข้อสันนิษฐานถึงประวัติของชาวไทยพื้นถิ่นราชบุรี ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ชาวตำบลโพหัก อาจจะเป็นชาวไทยเก่ากรุงศรีอยุธยา ยังคงเป็นราชธานี แล้วหนีภัยสงครามพม่า โดยยกกันมาเป็นกลุ่มใหญ่ แต่สิ่งที่เป็นหลักฐานทางวิชาการน่าเชื่อถือ คือ พื้นที่เขตตำบลโพหัก อำเภอบางแพ มีแหล่งโบราณที่คนยุคก่อนประวัติศาสตร์ หรือระยะเวลาประมาณ ๑๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ปี มาแล้ว ได้อยู่อาศัยพบเครื่องมือเครื่องใช้เช่น เครื่องประดับโบราณ ภาชนะดินเผา เนื้อหยาบ กำไลเปลือกหอย ขวานหินขัด ลูกปัดต่างหูหิน แต่ก็ไม่อาจจะระบุได้ว่า กลุ่มคนที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว เป็นคนกลุ่มใด พูดภาษาใด ในขั้นต้นจึงระบุได้แต่เพียงว่า ดินแดนอันเป็นที่อยู่ของชาวไทยพื้นถิ่นราชบุรีในปัจจุบัน เคยมีผู้คนอยู่อาศัยมาก่อนแล้ว

ชาวไทยพื้นถิ่นราชบุรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอบางแพ ได้แก่ ตำบลโพหัก ตำบลวังเย็น และอำเภอดำเนินสะดวก ได้แก่ ตำบลวัดเพลง และตำบลจอมประทัด

(๒) จีนราชบุรี

เป็นเรื่องยากหากจะระบุถึงปีที่ชาวจีนมาอยู่ในผืนแผ่นดินราชบุรี ถ้าถือเอาหลักฐานการพบเครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ หรือเมื่อประมาณกว่า ๘๐๐ ปี ถ้วยสังคโลกอันเป็นวัฒนธรรมจีนที่มีอิทธิพลต่อคนในยุคสุโขทัย รวมถึงเหรียญกษาปณ์จีนสมัยต่างๆ ในแม่น้ำแม่กลองช่วงที่ไหลผ่านราชบุรี พอจะสันนิษฐานในขั้นต้นได้แต่เพียงว่า ดินแดนอันนี้มีการติดต่อสัมพันธ์กับจีนในเรื่องการค้าขายมาแล้ว (กรมศิลปากร ๒๕๔๔ น. ๖๕)

ชาวจีนราชบุรีส่วนหนึ่ง มีบรรพบุรุษที่เดินทางมาเมื่อรัชสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี แต่ส่วนใหญ่มาช่วงต้นรัตนโกสินทร์ ประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงชาวจีนในประเทศไทยมักมีเหตุการณ์และความเป็นมาในลักษณะเดียวกัน คือ อพยพจากเมืองจีน แล้วมาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในเมืองไทย เป็นประชาชนชาวไทย ซึ่งชาวจีนราชบุรีก็มีบรรพบุรุษที่มีประวัติความเป็นมาไม่ต่างจากหัวเมืองสยามในอดีต ซึ่งชาวจีนราชบุรีคล้ายกับชาวจีนท้องถิ่นอื่นๆ ในประเทศไทย คือ นับถือเทพเจ้า เคารพผีบรรพบุรุษ ขณะเดียวกันก็ร่วมทำบุญในพุทธศาสนา

ชาวจีนราชบุรี มักอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเมืองหรือตลาด คือ ย่านที่การคมนาคมสะดวก ในอดีตได้ยึดทำเลที่อยู่ริมแม่น้ำ อยู่คู่สะพานกับชาวท้องถิ่นอื่นๆ ชุมชนของชาวจีนที่อาจเทียบได้ว่าเป็น

“ไชน่าทาวน์แห่งราชบุรี” ได้แก่ ในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี เขตเทศบาลอำเภอบ้านโป่ง และเขตเทศบาลอำเภोधาราม นอกจากนี้ยังมีสถานที่อันเป็นศูนย์รวมกิจกรรมความเชื่อ จนเรียกว่าเป็นประเพณีมีหลายแห่งด้วยกัน เช่น ศาลเจ้าพ่อกวอนอู (กวอนกง) ทั้งในอำเภोधาราม และอำเภอเมืองราชบุรี ศาลเจ้าแม่ทับทิม (จ๋ยโป่วเนี้ย) ในอำเภอเมืองราชบุรี บ้านโป่ง ดำเนินสะดวก และอำเภोधาราม

(๓) เขมรราชบุรี

ความเป็นมาของชุมชนชาวเขมรราชบุรี ไม่มีเอกสารกล่าวถึงมากนัก แต่คนทั่วไปในท้องที่ราชบุรี มักจะรู้กันแต่เพียงว่า “ราชบุรีก็มีเขมรเหมือนกัน” ส่วนรายละเอียดปลีกย่อยก็หาที่จะเป็นหลักฐานยืนยันมั่นคงได้ยาก ส่วนในพงศาวดารมีกล่าวถึงโดยตรงก็คือ เหตุการณ์ในช่วงต้นรัชกาลพระเจ้าตากสินมหาราช พ.ศ. ๒๓๑๔ กองทัพไทยไปตีเขมร ความว่า

“ครั้งนั้น ครั้นกองทัพไทยเลิกกลับมา สมเด็จพระนารายณ์ราชาที่ปากองทัพญวน ขึ้นมารักษาเมืองดงแก้ว เจ้าพระยาจักรีเดินทัพกลับมาทาง ทราบว่าญวนขึ้นมาช่วยเขมร ก็กวาดต้อนครอบครัวเมืองบาราย เมืองโพธิสัตว์ และจับได้ขุนนางเขมร คือ พระยายมราช ชื่อควร พระยารามเดชะ ชื่อมุ พระยาไกร ชื่อลาย รวมกับครอบครัวครั้งนั้นได้หมื่นเศษ ส่งเข้ามากรุงธนบุรี แล้วยึดเอาเมืองพระตะบอง เมืองนครเสียมราฐรักษาไว้ ครอบครัวเขมรที่เข้ามาครั้งนั้น เจ้ากรุงธนบุรี โปรดให้ตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองราชบุรี” (พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑-๒๕๔๕ น. ๘)

ภาษาเขมรราชบุรีมีคำศัพท์ลาวปนอยู่มาก ด้วยเหตุนี้จึงได้มีผู้เรียกว่า **เขมรลาวเดิม** คือมิใช่ภาษาลาวเสียทีเดียว หรือมิใช่ภาษาเขมรล้วนๆ หากแต่พูดละคำศัพท์กันไป กับอีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า **เขมรเมือง** คือ ไม่มีภาษาลาว-ไทย เจือมากเท่ากลุ่มแรก

ในพงศาวดารที่กล่าวถึงเขมรที่ต้องมาอยู่ในราชบุรีจากเหตุของสงคราม ก็มีได้มีคำเสริมสร้อยเรียกว่า เขมรลาวเดิม หรือ ลาวเขมรเดิม แต่ประการใด แต่ใช้ว่า ชาวเขมร ดังนั้นจึงเรียกชาวเขมรในจังหวัดราชบุรีว่า **เขมรราชบุรี** อันหมายถึงชาวไทยที่เป็นประชากรจังหวัดราชบุรีซึ่งเคยมีบรรพบุรุษพูดเขมรแต่กาลก่อน

ชาวเขมรราชบุรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังนี้

- อำเภอเมืองราชบุรี ได้แก่ ตำบลหน้าเมือง ห้วยไผ่ คุ่งกระถิน คุ่งน้ำวน และตำบลพงสวาย
- อำเภอปากท่อ ได้แก่ ตำบลปากท่อ ยางงาม ดอนทราย บ่อกระดาน และตำบลหนองกระทุ่ม
- อำเภอโพธาราม ได้แก่ ตำบลบางโตนด และตำบลเจ็ดเสมียน
- อำเภอบางแพ ได้แก่ ตำบลบางแพ วัดแก้ว วังเย็น และตำบลหัวโพ
- อำเภอวัดเพลง ได้แก่ ตำบลวัดเพลง และตำบลเกาะศาลพระ

บรรดาบุตรหลานที่มีบรรพบุรุษเป็นชาวเขมรตามท้องที่ดังกล่าวนี้มีสถานภาพเป็นคนไทยโดยสมบูรณ์ ได้รับการศึกษาและรับวัฒนธรรมชนบประเพณีหลายอย่างตามแบบแผนสังคมไทย กระนั้นก็ดี ชาวเขมรราชบุรียังมีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เพิ่มสีสันให้กับสังคมราชบุรี ให้น่าท่องเที่ยวและศึกษาเรียนรู้ อย่างน้อยที่สุด ยังได้เป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาและวัฒนธรรมให้ชนกลุ่มอื่นๆ ได้ตระหนักว่า หากภาษาและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว โอกาสที่จะหวนคืนดังเดิมนั้นเป็นไปได้ยากมาก

(๔) กะเหรี่ยงราชบุรี

ชาวกะเหรี่ยงเป็นชนพื้นถิ่นทางเทือกเขาตะนาวศรี หากข้ามเขาลูกนี้ไปทางทิศตะวันตก ก็คือรัฐมอญและรัฐกะเหรี่ยง ที่เป็นอาณาเขตของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ หรือประเทศพม่า ชาวกะเหรี่ยงได้อาศัยทำมาหากินอยู่ในบริเวณเทือกเขานี้มาช้านาน ดังนั้น โอกาสที่ชาวกะเหรี่ยงจะเคลื่อนย้ายไปมาข้ามเทือกเขาตะนาวศรี ย่อมจะเป็นไปได้มาก อีกทั้งมีเหตุการณ์สู้รบและปราบปรามชนกลุ่มน้อยในพม่า ยังมีส่วนกระตุ้นให้ชาวกะเหรี่ยงเคลื่อนย้ายมาดินแดนสยามมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยเนื้อแท้แล้ว ชาวกะเหรี่ยงราชบุรี ก็คือประชากรประจำท้องถิ่นที่มีบรรพบุรุษเคยเคลื่อนย้ายไปมา มีความสัมพันธ์กับชนกลุ่มอื่นๆ เช่น นำของป่ามาแลกเปลี่ยนกับชาวเมืองราชบุรี มีวิธีการดำรงชีพด้วยการทำไร่ ทำนาและหาของป่า มีภาษาพูดเป็นของกลุ่มตนเอง ญาติมิตรของชาวกะเหรี่ยงที่ตั้งภูมิลำเนาอยู่นอกดินแดนสยามจึงกลายเป็นคนอื่น ส่วนชาวกะเหรี่ยงที่ตั้งภูมิลำเนาในดินแดนสยาม เรียนรู้ภาษาไทย ปฏิบัติตามกฎหมายไทย จึงเป็นคนไทยในกาลต่อมา โดยมีวัฒนธรรมกะเหรี่ยง (เช่น ภาษา ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ การกระทำ) เป็นแม่แบบของการเริ่มเรียนรู้รอบตัว

อย่างไรก็ดี ชาวกะเหรี่ยงราชบุรีเรียกตนเองว่า หละโหล่ง /เหลอะโหล่ง มีความหมายว่า คน หรือ มนุษย์ แต่บางเอกสารที่กล่าวถึงกะเหรี่ยงราชบุรี ใช้ว่า กะโหล่ง โหล่ง โหล่ว โป่ว หรือ โป่ ก็มี ขึ้นอยู่กับการตีความจากเสียงที่ได้ฟัง อีกทั้งข้อจำกัดของอักษรไทยไม่สามารถเขียนแทนเสียงทุกภาษาได้ จึงทำให้มีการเขียนชื่อและเรียกชื่อกะเหรี่ยงราชบุรีเป็นหลายแบบ และเรียกว่า กะหร่าง ก็มี

ชาวกะเหรี่ยงราชบุรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังนี้

- อำเภอสวนผึ้ง ได้แก่ ตำบลสวนผึ้ง และตำบลตะนาวศรี
- อำเภอบ้านคา ได้แก่ ตำบลบ้านคา และตำบลบ้านบึง
- อำเภอปากท่อ ได้แก่ ตำบลยางหัก

(๕) มอญราชบุรี

มอญปัจจุบันเป็นผลจากการที่บรรพบุรุษเคยเคลื่อนย้ายมาจากพม่า เป็นช่วงที่พระเจ้าตะเบงชเวตี้ตีเมืองหงสาวดีและเมืองเมาะตะมะแตก ทำให้มีชนชั้นผู้นำและพลเมืองมอญอพยพเข้ามาดินแดนสยาม แล้วมีการเดินทางเข้ามาอีกหลายระลอกช่วงสมัยอยุธยา ธนบุรี จนถึงต้นรัตนโกสินทร์

ครั้งเมื่อมาอยู่ในดินแดนสยาม พระเจ้าอยู่หัวฯ โปรดฯ ให้ตั้งถิ่นพำนักอยู่หลายแห่ง ส่วนใหญ่มักอยู่ใกล้แม่น้ำ ดังข้อสังเกตจากคำคล้องจองที่ว่า “ลาวอยู่ดอน มอญอยู่น้ำ” ที่อยุธยาแม่น้ำเจ้าพระยาเหนือกรุงเทพฯ เช่น ที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่สามโคก จังหวัดปทุมธานี หรือที่ลุ่มน้ำแม่กลอง ที่อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นต้น

ชาวมอญ นับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่ยังอยู่ในประเทศพม่า ครั้งเมื่อย้ายถิ่นหนีภัยมาอยู่ในแดนสยาม ก็มักจะสร้างวัดเป็นศูนย์รวมใจ เช่นเดียวกับชาวมอญลุ่มน้ำแม่กลอง หลักฐานการสร้างวัดม่วงของชุมชนมอญ อำเภอบ้านโป่ง - โพธาราม ว่ามีการสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๒๓ ต่อมาพบหลักฐานจารึกในคัมภีร์หมายเลข ๓๒๑ ขึ้นที่วัดม่วง ความนั้นว่า ผู้จารชื่อ อุตตะมะ เป็นชื่อขณะที่ยังเป็นพระ จารเอาไว้ในวัดม่วงแล้วเสร็จเมื่อตะวันบ่าย วันศุกร์ แรม ๖ ค่ำ เดือน “ศักราช ๑๐๐๐” หรือ พ.ศ. ๒๑๘๑ ตัวเลขศักราชที่เป็นทางการว่าวัดม่วงสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๒๒๓ กับที่ค้นพบใหม่คือ พ.ศ. ๒๑๘๑ นั้นต่างกัน หากศักราชใหม่เป็นจริง

แสดงว่า วัดม่วงบ้านโป่ง ต้องสร้างมาก่อนปี พ.ศ.๒๑๘๑ เพราะอย่างน้อยต้องมีวัดมาแล้ว ก่อนที่จะมีพระภิกษุ ชื่ออุตตมะมาจารีเรื่องราวไว้ในใบลาน

ชาวมอญราชบุรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังนี้

- อำเภอบ้านโป่ง ได้แก่ ตำบลบ้านม่วง คุ้งพะยอม และตำบลนครชุมน์
- อำเภอโพธาราม ได้แก่ ตำบลคลองตากคต สร้อยฟ้า ดอนกระเบื้อง และตำบล

โพธาราม

(๖) ไส้ (ไซ่ง) ราชบุรี

ไส้ เป็นคำศัพท์ภาษาลาว แปลว่า กางเกง

ไท้ไส้ดำ แปลอย่างไทยปัจจุบัน หมายความว่า กลุ่มคน (ผู้แต่ง) กางเกงดำ (ไท้ แปลว่า คน, ไส้ แปลว่า กางเกง) บางครั้งเรียกอย่างรวบคำ ว่า ไท้ดำ ซึ่งในความเป็นจริง คนไส้ดั้งเดิมก็เรียกตนเองว่า ไท้ดำ การเขียนชื่อและการออกเสียงให้ใกล้เคียงภาษาเดิมต้องเขียนว่า ไท้หล้า

ชาวไส้ที่เป็นประชากรเมืองแก่ง (ซึ่ง

รับทราบกันต่อมาว่าเป็นเมืองเดียนเบียนฟู ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) และเมืองต่างๆ ในบริเวณตะเข็บรอยต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และอีกส่วนหนึ่งก็อยู่ในอาณาจักรล้านช้าง หรือเป็นชาวลาว อพยพมาด้วยเหตุของสงคราม พลัดบ้านเกิดเมืองนอนมาอยู่ที่ดินแดนสยาม และได้รับการเรียกขานว่า ลาวไส้ ไท้ไส้ (และชื่ออื่นๆ) ในหลายจังหวัด รวมทั้งที่จังหวัดราชบุรี นับได้ว่าเป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดดเด่นหลายประการ ทั้งรูปแบบการแต่งกาย รูปทรงบ้านเรือน และประเพณีพิธีกรรมทางความเชื่อที่กระทำสืบเนื่องกันมา

ชาวไส้บอกเล่าให้ลูกหลานฟังเป็นเกร็ดประวัติศาสตร์ที่สืบทอดด้วยวาจากันมาว่า สมัยที่เข้ามาสู่ประเทศสยาม พระเจ้ากรุงธนทรงโปรดให้ชาวไส้อยู่ฝั่งเมืองธนบุรี แต่ชาวไส้เห็นว่า ธนบุรีอยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา “เกรงลูกหลานจะตกน้ำตาย” ผู้นำชาวไส้จึงขอพระราชทานพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ขยับขยายไปให้ห่างจากน้ำเจ้าพระยา สุดท้ายจึงโปรดเกล้าฯ ให้พำนักตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ที่เมืองเพชรบุรีดังที่ทราบกันทั่วไป เมื่อชาวไส้ได้สืบลูกหลานจำนวนมากขึ้น พื้นที่ทำกินสมัยธนบุรีมีไม่เพียงพอ บางส่วนจึงขยับขยายย้ายถิ่นทำเลไปโดยรอบเมืองเพชรบุรี เช่น ปรากฏว่ามีชาวไส้อยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม และราชบุรี เป็นต้น ต่อมาได้ขยับขยายแยกย้ายถิ่นไปอยู่ในบางตำบลของจังหวัดสุพรรณบุรี พิจิตร พิษณุโลก และนครสวรรค์ ชาวไส้เหล่านี้ ล้วนแต่มีเชื้อชาติจีนต้นอยู่ที่เมืองเพชรบุรีด้วยกันทั้งนั้น

ชาวไส้ที่เป็นประชากรไทยในจังหวัดราชบุรีปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่เคลื่อนย้ายมาจากจังหวัดเพชรบุรี และบางส่วนมาจากจังหวัดนครปฐม

ชาวไส้ (ไซ่ง) ราชบุรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังนี้

- อำเภอดำเนินสะดวก ได้แก่ ตำบลดอนคลัง และตำบลบัวงาม
- อำเภอปากท่อ ได้แก่ ตำบลห้วยยางโทน
- อำเภोजอมบึง ได้แก่ จอมบึง
- อำเภอบางแพ ได้แก่ อำเภอดอนคา

(๗) ไทยยวนราชบุรี

ชาวไทยยวน หรือ ไตยวน มีถิ่นฐานอยู่ในแคว้นล้านนา โดยเฉพาะที่เมืองเชียงแสน-เชียงราย ซึ่งในอดีตเคยเป็นอาณาจักร มีกษัตริย์ปกครอง

เหตุที่ชาวไทยยวนได้มาอยู่ในดินแดนเมืองราชบุรีนั้น สืบเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดฯ ให้แม่ทัพทั้งไทยและลาว (มีเจ้าอนุวงศ์ เป็นต้น) ไปตีเมืองเชียงแสน เมื่อตีขับไล่พม่าซึ่งปกครองเมืองเชียงแสนไปแล้วก็เกรงว่าพม่าจะหวนกลับมาครอบครองเมืองนี้อีก จึงรื้อกำแพงเผาทำลายเมือง แล้วนำพลเมืองนับได้คราวนั้นประมาณ ๒๓,๐๐๐ ครัวเรือน แบ่งกระจายให้ไปเป็นพลเมืองของเมืองต่างๆ ๖ เมือง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ เมืองน่าน เมืองลำปาง เมืองเวียงจันทน์ ส่วนอีก ๒ เมือง พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑ โปรดฯ ให้อยู่ที่เมืองสระบุรี และเมืองราชบุรี

ไทยยวนราชบุรี หมายความว่า เป็นประชากรไทย ผู้มีวัฒนธรรมอย่างคนล้านนา ในสมัยอดีต และตั้งภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดราชบุรีในปัจจุบัน มีคนไทยนอกประเทศซึ่งเป็นประชากรของประเทศอื่น

ชาวไทยยวนราชบุรี กระจายอยู่ในพื้นที่อำเภอต่างๆ ดังนี้

- อำเภอเมืองราชบุรี ได้แก่ ตำบลคูบัว ห้วยไผ่ ดอนตะโก อ่างทอง เจริญหัก หินกอง และตำบลดอนแร่

- อำเภอโพธาราม ได้แก่ ตำบลหนองโพ
- อำเภอบ้านโป่ง ได้แก่ ตำบลหนองปลาหมอ และตำบลหนองอ้อ
- อำเภอปากท่อ ได้แก่ ตำบลอ่างหิน ห้วยหลวง และตำบลบ่อกระดาน
- อำเภोजอมบึง ได้แก่ ตำบลรางบัว
- อำเภอบางแพ ได้แก่ ตำบลวัดแก้ว
- อำเภอสวนผึ้ง ได้แก่ ตำบลป่าหวาย และตำบลท่าเคย

(๘) ลาวเวียงราชบุรี

จากคำบอกเล่าต่อๆ กันมาถึงลูกหลานเหลนว่า บรรพบุรุษชาวลาวเวียงราชบุรีสืบเชื้อสายจากชาวเวียงจันทน์และเมืองที่ใกล้เคียง ย้ายมาอยู่ที่ภาคกลางของสยามประเทศด้วยเหตุของสงครามระหว่างสยาม-ลาว แต่เป็นช่วงปีใดไม่ปรากฏแน่ชัด

ชาวราชบุรีที่มีวัฒนธรรมลาว เรียกตนเองว่า ลาวเวียง โดยหมายถึงผู้มีวัฒนธรรมลาว มีภาษาพูดของบรรพบุรุษพ้องกับลาวถิ่นเวียงจันทน์ ซึ่งต่างจากลาวพวน และลาวส้าง (ภาษาทั้ง ๓ กลุ่มจะไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์) อนึ่ง คำพูดลงท้ายบางประโยคของชาวลาวเวียงมักลงท้ายว่า ตี หรือ ตี้ หมายความว่า อย่างนั้นหรือ เช่นนี้หรือ หรือไม่ว่า

- บ่ไปน่กันตี หมายถึง ไม่ไปด้วยกันหรือ
- กินเข้าแล้วตี หมายถึง กินข้าวแล้วหรือ/ กินข้าวหรือยัง
- ไปเซตี้ หมายถึง ไปเสียซิ

ด้วยเหตุนี้ จึงมีคนเรียกลาวเวียงอีกชื่อหนึ่งว่า ลาวตี้ โดยใช้คำลงท้ายในภาษาพูดมาเป็นชื่อเรียก ซึ่งชื่อนี้มีเรียกกันอยู่บ้างเฉพาะในประเทศไทย แต่ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาติพันธุ์ลาว อีกทั้งไม่เคยมีกลุ่มผู้คนลาวตี้ในท้องถิ่นใดๆ ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ชาวลาวเวียงราชบุรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังนี้

- อำเภอเมืองราชบุรี ได้แก่ ตำบลเขาแร้ง
- อำเภอโพธาราม ได้แก่ ตำบลบ้านสิงห์ บ้านฆ้อง บ้านเลือก และตำบลดอนทราย
- อำเภอบ้านโป่ง ได้แก่ ตำบลกรับใหญ่ หนองกบ ปากแรต หนองอ้อ และตำบลท่าผา
- อำเภोजอมบึง ได้แก่ ตำบลจอมบึง และตำบลปากช่อง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๑๐.๒ เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากร โดยประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ จังหวัดราชบุรี ก็ตกอยู่ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดกลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มคนพิการ ดังนี้

(๑) กลุ่มเด็กและเยาวชน

จังหวัดราชบุรีมีจำนวนประชากรวัยเด็ก (อายุน้อยกว่า ๑ ปี - ๑๘ ปี) จำนวน ๑๘๖,๖๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๐ ของประชากร

(๒) ผู้สูงอายุ

จังหวัดราชบุรี มีประชากรผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๑๓๘,๗๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๗ ของประชากร โดยจำแนกตามช่วงอายุ ได้ดังนี้

- ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ ๖๐ - ๖๙ ปี) จำนวน ๗๕,๖๔๐ คน
- ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ ๗๐ - ๗๙ ปี) จำนวน ๕๐,๒๕๕ คน
- ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ ๘๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๑๒,๘๑๘ คน

(๓) ผู้พิการ

จังหวัดราชบุรี มีข้อมูลการจดทะเบียนคนพิการทั้งสิ้นจำนวน ๒๑,๑๙๓ คน ร้อยละ ๒.๕๓ ของประชากร แบ่งเป็น ๘ ประเภท รายละเอียด ดังนี้

- (๑) ทางกรมองเห็น จำนวน ๑,๐๙๑ คน
- (๒) ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน ๒,๖๐๖ คน
- (๓) ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน ๑๒,๑๓๑ คน
- (๔) ทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน ๑,๕๙๘ คน
- (๕) ทางสติปัญญา จำนวน ๑,๖๘๒ คน
- (๖) ทางการเรียนรู้ จำนวน ๗๐ คน
- (๗) ออทิสติก จำนวน ๑๒๕ คน
- (๘) พิการซ้ำซ้อน จำนวน ๑,๘๙๐ คน

สำหรับสถานประกอบการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ มีจำนวน ๙๕ แห่ง และมีเพียง ๗๙ แห่ง ที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ อีก ๑๖ แห่ง ยังไม่รายงานการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ ทั้งนี้ มีคนพิการที่ได้รับการจ้างงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๓ จำนวน ๒๖๖ คน

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๑๐.๓ หอพัก

จังหวัดราชบุรีมีหอพักจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.๒๕๐๗ ทั้งสิ้น
จำนวน ๒๘ แห่ง โดยตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี ๗ แห่ง และอำเภอจอมบึง ๒๑ แห่ง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๘

๑๐.๔ ร้านเกม

จังหวัดราชบุรีมีสถานประกอบการตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ และวิดิทัศน์ พ.ศ.
๒๕๕๑ ดังนี้

ร้านเกม จำนวน ๔๓๖ แห่ง

โรงภาพยนตร์ จำนวน ๑๙ แห่ง

ร้านคาราโอเกะ จำนวน ๘๖ แห่ง

ให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายภาพยนตร์ จำนวน ๑๔๒ แห่ง

ให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายวิดิทัศน์ จำนวน ๓ แห่ง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๕๙

๑๐.๕ สถานบริการ

โรงแรม

จังหวัดราชบุรีมีสถานบริการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ พ.ศ.๒๕๐๙ ทั้งสิ้น
จำนวน ๑๔ แห่ง และมีโรงแรมจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๔๗ จำนวน ๖๗ แห่ง

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๘

๑๐.๖ ศาสนา

จังหวัดราชบุรีมีประชากรทั้งสิ้นจำนวน ๘๕๒,๑๘๔ คน โดยมีการนับถือศาสนาดังนี้

นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ ๗๔๙,๙๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘

นับถือศาสนาคริสต์ ประมาณ ๘๕,๒๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐

นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณ ๑๗,๐๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘

ซึ่งมีจำนวนวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ พระสงฆ์ สามเณร และชี ดังนี้

สังกัด	พัทธสีมา (แห่ง)	สำนักสงฆ์ (แห่ง)	ที่พักสงฆ์ (แห่ง)	พระภิกษุ (รูป)	สามเณร (รูป)	ชี (คน)
มหานิกาย	๓๖๐	๓๕	๓๕	๔,๗๓๔	๒๖๑	๑๐๗
ธรรมยุต	๓๑	๐	๑๖	๒๖๐	๒๔	๒๒
รวม	๓๙๑	๓๕	๕๑	๔,๙๙๔	๒๘๕	๑๒๙

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘

๑๑. ด้านสาธารณสุข

๑๑.๑ สถานการณ์สุขภาพ

จังหวัดราชบุรี มีจำนวนประชากรจากข้อมูลการลงทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ณ เมษายน ๒๕๕๙ เท่ากับ ๗๕๖,๙๗๒ คน เป็นชาย ๓๖๕,๕๒๖ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๒๘ ของประชากร เป็นหญิง ๓๙๑,๔๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๒ โดยมีกลุ่มอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๘,๔๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๔ ซึ่งจังหวัดราชบุรีมีแนวโน้มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยในปี ๒๕๕๙ มี การรณรงค์คัดกรองเบาหวาน ความดันโลหิตสูง จากกลุ่มอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป โดยมีผลการดำเนินการคัดกรอง เบาหวาน ร้อยละ ๘๔.๕๒ ผลการดำเนินการคัดกรองความดันโลหิตสูง ร้อยละ ๘๖.๓๒ รวมถึงมีการจัด กิจกรรมวอร์ดรอบเอว มีการคัดกรองโรคของผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคเบาหวาน ความดัน ตาต้อกระจก ข้อเข่าเสื่อม และด้านสุขภาพจิต และมีการส่งเสริมป้องกันโรคติดต่อ อันได้แก่ โรคไข้เลือดออก โดยในปี ๒๕๕๙ มีจำนวน ผู้ป่วย ๒๐๐ ราย คิดเป็นอัตราต่อแสนประชากร ๒๓.๓๔ ยังไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต ไม่ให้มีการแพร่ระบาดของ โรคโดยใช้มาตรการ ๓ เก็บ(เก็บบ้าน เก็บน้ำ เก็บขยะ) และ ๕ ส. เน้นในพื้นที่ ๖ ร. อันได้แก่ โรงเรียน โรงเรือน โรงพยาบาล โรงธรรม โรงงาน และโรงแรม และ MOU ระหว่าง ผวจ. นพ.สสจ. หัวหน้าส่วนราชการ จังหวัดที่เกี่ยวข้อง โดยมี นายอำเภอ นายก อบท. ผอ.รพ. ร่วมเป็นสักขีพยาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี ตระหนักถึงการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยฉุกเฉิน จึง ได้พัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้าถึงผู้ป่วยให้เร็วที่สุดไม่ว่าผู้ป่วยจะอยู่ที่ไหน เหตุ เกิดในเวลาใดซึ่งหน่วยกู้ชีพประกอบด้วยโรงพยาบาลภาครัฐ ๑-๒ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน ๒ แห่ง องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น ๓๒ แห่ง มูลนิธิ ๔ แห่ง ดูแลผู้ป่วยฉุกเฉินครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดราชบุรี โดยมี หมายเลขแจ้งเหตุฉุกเฉิน โทร ๑๖๖๙ บริการให้การช่วยเหลือฟรีตลอด ๒๔ ชั่วโมง

การเข้าถึงบริการภาครัฐของประชาชนจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรีมีโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการทุกหมู่บ้าน และมีโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข จำนวน ๑๒ แห่ง และโรงพยาบาลค่ายกาญจนาภิเษย สังกัดกระทรวงกลาโหม

๑๑.๒ สถานบริการสาธารณสุข

จังหวัดราชบุรีมี จำนวนโรงพยาบาลหรือสถานบริการของรัฐและเอกชน ทั้งหมดจำนวน ๑๙ แห่ง โดยเป็นของรัฐจำนวน ๑๓ แห่ง และเอกชนจำนวน ๖ แห่ง รายละเอียดดังนี้

๑๑.๒.๑ โรงพยาบาลของรัฐ

- (๑) โรงพยาบาลราชบุรี มีจำนวน ๘๕๕ เตียง
- (๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ มีจำนวน ๖๐ เตียง
- (๓) โรงพยาบาลค่ายกาญจนาภิเษย มีจำนวน ๓๐ เตียง
- (๔) โรงพยาบาลบ้านโป่ง มีจำนวน ๔๒๐ เตียง
- (๕) โรงพยาบาลโพธาราม มีจำนวน ๓๔๐ เตียง
- (๖) โรงพยาบาลเจ็ดเสมียน มีจำนวน ๓๐ เตียง
- (๗) โรงพยาบาลดำเนินสะดวก มีจำนวน ๓๐๔ เตียง
- (๘) โรงพยาบาลปากท่อ มีจำนวน ๖๐ เตียง

- (๙) โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอมบึง มีจำนวน ๖๐ เตียง
- (๑๐) โรงพยาบาลสวนผึ้ง มีจำนวน ๓๐ เตียง
- (๑๑) โรงพยาบาลบางแพ มีจำนวน ๖๐ เตียง
- (๑๒) โรงพยาบาลวัดเพลง มีจำนวน ๓๐ เตียง
- (๑๓) โรงพยาบาลบ้านคา มีจำนวน ๓๐ เตียง

๑๑.๒.๒ โรงพยาบาลของเอกชน

- (๑) โรงพยาบาลพร้อมแพทย์ มีจำนวน ๕๐ เตียง
 - (๒) โรงพยาบาลเมืองราช มีจำนวน ๑๐๐ เตียง
 - (๓) สถานพยาบาลแพทย์ประดิษฐ์ มีจำนวน ๑๐ เตียง
 - (๔) โรงพยาบาลชาลคามิลโล มีจำนวน ๑๐๐ เตียง
 - (๕) สถานพยาบาลวิถันเวช มีจำนวน ๓๐ เตียง
 - (๖) สถานพยาบาลหอมสรวง มีจำนวน ๑๐ เตียง
- โดยมี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน (รพ.สต.) จำนวน ๑๖๐ แห่ง
- สถานีนอนามัย (สอ.) จำนวน ๒ แห่ง
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสม.) จำนวน ๖ แห่ง
- คลินิกเอกชน จำนวน ๒๐๗ แห่ง
- คลินิกทันตกรรม จำนวน ๔๓ แห่ง

จำนวนและอัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขปี พ.ศ.๒๕๕๗ มีรายละเอียดดังนี้

ประเภท	รวม (คน)	อัตราส่วนต่อประชากร
แพทย์	๓๒๘	๑ : ๒,๐๕๒
ทันตแพทย์	๘๒	๑ : ๙,๐๒๔
เภสัชกร	๑๑๗	๑ : ๕,๙๔๕
พยาบาลวิชาชีพ	๑,๙๕๙	๑ : ๓๖๕
พยาบาลเทคนิค	๕๔	๑ : ๑๓,๑๔๑
นักวิชาการสาธารณสุข	๓๗๒	๑ : ๒,๐๐๘
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	๙๓	๑ : ๘,๐๕๔
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๘๗	๑ : ๘,๖๐๙

๑๑.๓

สถิติชีพ

จังหวัดราชบุรีมีข้อมูลสถิติชีพย้อนหลัง ๕ ปี ดังนี้

สถานะสุขภาพ	พ.ศ.๒๕๕๔		พ.ศ.๒๕๕๕		พ.ศ.๒๕๕๖		พ.ศ.๒๕๕๗		พ.ศ.๒๕๕๘	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
เกิดมีชีพ	๑๑,๒๕๑	๑๓.๔๑	๑๐,๗๖๗	๑๒.๗๕	๙,๗๐๘	๑๐.๘๔	๙,๔๗๒	๑๑.๔๐	๘,๑๒๐	๑๐.๘๔
ตาย	๖,๐๗๘	๗.๒๔	๖,๐๘๕	๗.๒๑	๖,๑๘๐	๖.๙	๖,๓๖๐	๗.๖๕	๖,๐๑๙	๘.๐๔
มารดาตาย	๓	๒๖.๖๖	๐	๐	๑	๑๐.๓	๑	๑๐.๓	๐	๐
ทารกตาย	๘๘	๗.๘๒	๖๒	๕.๗๖	๔๖	๔.๗๔	๖๓	๖.๖๕	๖๒	๗.๖๔
อัตราเพิ่มธรรมชาติ		๐.๔๔		.๕๕		๐.๓๙		๐.๓๗		.๒๘

(๑) การเกิดมีชีพ

อัตราการเกิดมีชีพของประชากรจังหวัดราชบุรี จะมีลักษณะเพิ่มขึ้นและจะค่อยๆ ลดลงประมาณ ๒ ปี และกลับมาเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี ๒๕๕๘ มีอัตราการเกิดมีชีพเท่ากับ ๑๐.๘๒

(๒) การตาย

อัตราการตายของจังหวัดราชบุรี สูงกว่าระดับประเทศมาตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี โดยในปี ๒๕๕๘ มีอัตราการตายเท่ากับ ๘.๐๔

(๓) อัตราการตาย

อัตราการตายตั้งแต่ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๘ พบมารดาตายในปี ๒๕๔๘, ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๔ ปีละ ๓ ราย และในปี ๒๕๔๙ ๒๕๕๐ ๒๕๕๑ ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ มารดาตายปีละ ๑ รายในปี ๒๕๕๘ ไม่มีมารดาตาย

(๔) อัตราการตาย

อัตราการตาย ปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๗.๖๔ ซึ่งมีอัตราสูงขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ซึ่งเท่ากับ ๖.๖๕ โดยมีสาเหตุมาจากการติดเชื้อแบคทีเรีย และรูปผิดปกติแต่กำเนิดของหัวใจ และภาวะอื่นในระยะปริกำเนิด

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอกได้รับรายงานข้อมูล ผู้ป่วยนอกที่เข้ารับ การรักษาพยาบาล จากสถานบริการ สาธารณสุข ของรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามรูปแบบรายงาน ๕๐๔ จำแนกตามกลุ่ม ๒๑ กลุ่มโรค ในปี ๒๕๕๘ พบว่า มีผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยโรคระบบไหลเวียนเลือดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตาบอลิซึม , โรคระบบย่อยอาหารรวมโรคในช่องปาก , อาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิกและโรคระบบหายใจ

ส่วนสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในได้รับรายงานข้อมูลผู้ป่วยในที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามรูปแบบรายงาน ๕๐๕ จำแนกตาม ๕ กลุ่มโรค ปี ๒๕๕๘ มีผู้ป่วยในมากที่สุดได้แก่ โรคติดเชื้อและปรสิต, เนื้องอก(รวมมะเร็ง), โรคหลอดเลือดและอวัยวะสร้างเลือด และความผิดปกติเกี่ยวกับภูมิคุ้มกัน, โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม และภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม

โดยมีผู้เสียชีวิตรวมทุกสาเหตุ จำนวน ๖,๖๒๔ คน ซึ่งเสียชีวิตจากโรคมะเร็งมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคระบบไหลเวียนโลหิต กลุ่มโรคติดเชื้อและปรสิตและสาเหตุภายนอกของการป่วยและการตาย(รวมอุบัติเหตุ)

ที่มา :สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๑๒. โครงสร้างพื้นฐาน

๑๒.๑ การไฟฟ้า

จังหวัดราชบุรี มีหน่วยงานดำเนินการจัดหา จัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้กับประชาชน ภาคที่อยู่อาศัย ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ขยายเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๑๐ อำเภอ โดยมีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมทั้งหมดจำนวน ๒๕๕,๐๓๑ ครั้วเรือน และมีครัวเรือนที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้าจำนวน ๑,๙๑๘ ครัวเรือน ดังนี้

๑๒.๑.๑ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ (ภาคใต้) จั งหวัดเพชรบุรี กำกับดูแลและรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดราชบุรี จำนวน ๙ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี โพธาราม ดำเนินสะดวก ปากท่อ จอมบึง บางแพ สวนผึ้ง บ้านคา และอำเภอวัดเพลง โดยมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา ประกอบด้วย

(๑) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดราชบุรี เป็นสาขาที่ ๒๖๐ มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอปากท่อ และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอวัดเพลง มีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมจำนวน ๗๑,๑๙๘ ครัวเรือน และมีครัวเรือน ที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้า จำนวน ๔๓๘ ครัวเรือน

(๒) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึง เป็นสาขาที่ ๒๖๑ มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอสวนผึ้ง มีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมจำนวน ๓๙,๐๔๖ ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้าจำนวน ๑,๓๔๙ ครัวเรือน

(๓) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอโพธาราม เป็นสาขาที่ ๒๗๔ มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอดำเนินสะดวก การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอ บางแพ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาดอนไผ่ และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยนางแก้ว มีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมจำนวน ๘๘,๔๕๕ ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้าจำนวน ๙๙ ครัวเรือน

๑๒.๑.๒ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๓ (ภาคกลาง) จั งหวัดนครปฐม กำกับดูแลและรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านโป่งโดยมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านโป่ง เป็นสาขาที่ ๒๕๐ มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยหนองปลาหมอ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยกรับใหญ่ มีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมจำนวน ๕๖,๓๓๒ ครัวเรือน และมีครัวเรือน ที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้าจำนวน ๓๒ ครัวเรือน

สถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีจำนวน ๑๑ แห่ง ได้แก่

(๑) สถานีราชบุรี ๒ (ลานไก่อ)	(๗) สถานีไฟฟ้ามำเนินสะดวก
(๒) สถานีไฟฟ้าราชบุรี ๑ (๘) สถานีไฟฟ้านิคมราชบุรี (ชั้วคราว)	
(๓) สถานีไฟฟ้าราชบุรี ๒	(๙) สถานีไฟฟ้าปากท่อ
(๔) สถานีไฟฟ้าราชบุรี ๓	(๑๐) สถานีบ้านโป่ง ๒
(๕) สถานีไฟฟ้าจอมบึง	(๑๑) สถานีหนองปลาหมอ (ลานไก่อ)
(๖) สถานีไฟฟ้าโพธาราม	

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดราชบุรี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอโพธาราม การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านโป่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอดำเนินสะดวกการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอบางแพ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาดอนไผ่ ข้อมูล ณ ๘ เมษายน ๒๕๕๘

๑๒.๒ การประปา

จังหวัดราชบุรีมีการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการน้ำประปา จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย การประปาส่วนภูมิภาคสาขาราชบุรี การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบ้านโป่ง การประปาส่วนภูมิภาคสาขาปากท่อ และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาสวนผึ้ง ครอบคลุมพื้นที่ ๙ อำเภอ ยกเว้นอำเภอบ้านคา ที่ยังไม่มีระบบการประปาส่วนภูมิภาค รายละเอียดดังนี้

(๑) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาราชบุรี มีแม่ข่ายและหน่วยบริการรวม ๕ แห่ง ให้บริการในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี โพธาราม ดำเนินสะดวก และอำเภอบางแพ มีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม ๑๙,๘๕๓ ราย กำลังการผลิต ๓,๖๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน นอกจากนั้นเป็นการรับซื้อน้ำจากบริษัท เอ็คคอมมูรา จำกัด ประมาณ ๑,๔๐๐ – ๑,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง

(๒) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบ้านโป่ง มีแม่ข่าย ๑ แห่ง ให้บริการในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง มีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม ๑๐,๔๗๔ ราย กำลังการผลิต ๑๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

(๓) การประปาส่วนภูมิภาคปากท่อ มีแม่ข่ายและหน่วยบริการ รวม ๒ แห่ง ให้บริการในพื้นที่อำเภอปากท่อ อำเภอวัดเพลง (บางส่วน) จังหวัดราชบุรี อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลแพรวพนาแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม รวมมีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม ๑๑,๔๔๘ ราย กำลังการผลิต ๑๙,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

(๔) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสวนผึ้ง มีแม่ข่ายและหน่วยบริการ รวม ๓ แห่ง ให้บริการในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอจอมบึง มีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม ๔,๑๕๑ ราย กำลังการผลิต ๔,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค เขต ๓ การประปาส่วนภูมิภาค สาขาราชบุรี การประปาส่วนภูมิภาค สาขาปากท่อ
ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๘

๑๒.๓ การคมนาคม

จังหวัดราชบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร การคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็วทั้งรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถไฟ ดังนี้

๑๒.๓.๑ การเดินทางจากกรุงเทพมหานคร

(๑) รถยนต์ส่วนตัว

(๑.๑) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) จากบางแค – อ้อมน้อย – อ้อมใหญ่ – นครชัยศรี – นครปฐม – ราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๔ กิโลเมตร

(๑.๒) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๘ (ถนนบรมราชชนนี) จากกรุงเทพฯ – พุทธมณฑล – นครชัยศรี มาบรรจบเข้าเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมตรงไปตัวเมืองราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร

(๑.๓) เส้นทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒) หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕ สายธนบุรี – ปากท่อ (ถนนพระราม ๒) มาบรรจบเข้าเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณแยกวังมะนาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมเข้าตัวเมืองราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

(๒) รถโดยสารประจำทาง

บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ (แห่งที่ ๒) ไป – กลับ จังหวัดราชบุรีทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยมีหลายเส้นทาง ได้แก่

กรุงเทพฯ – ราชบุรี ระยะทาง ๑๐๙ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – พุทธรณทล – ราชบุรี (ม.๑ข) ระยะทาง ๙๙ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – พุทธรณทล – ราชบุรี (ม.๒) ระยะทาง ๙๙ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – โพธาราม ระยะทาง ๘๕ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง (ม.๑ข) ระยะทาง ๗๘ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง (ม.๒) ระยะทาง ๖๘ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – ดำเนินสะดวก ระยะทาง ๙๖ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – จอมบึง ระยะทาง ๑๒๖ กิโลเมตร

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

(๓) รถไฟ

การรถไฟแห่งประเทศไทย มีบริการรถไฟสายใต้ ออกจากกรุงเทพมหานคร สถานีรถไฟหัวลำโพง และสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยผ่านอำเภอบ้านโป่ง โพธาราม เมืองราชบุรี และอำเภopakทอ โดยมีระยะทางดังนี้

กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง ระยะทาง ๘๔ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – โพธาราม ระยะทาง ๙๘ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – เมืองราชบุรี ระยะทาง ๑๑๗ กิโลเมตร
 กรุงเทพฯ – ปากทอ ระยะทาง ๑๓๕ กิโลเมตร

และมีรถไฟแยกจากอำเภอบ้านโป่งไปจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทาง ๔๙ กิโลเมตร

ที่มา : สถานีรถไฟราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๗

๑๒.๓.๒ การเดินทางระหว่างจังหวัดราชบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง

นอกจากนี้ จากสถานีขนส่งราชบุรีมีรถโดยสารไป – กลับยังจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

ราชบุรี – สมุทรสงคราม ระยะทาง ๔๙ กิโลเมตร
 ราชบุรี – สมุทรสงคราม (ข) ระยะทาง ๔๕ กิโลเมตร
 ราชบุรี – สมุทรสงคราม (ค) ระยะทาง ๓๘ กิโลเมตร
 ราชบุรี – กาญจนบุรี (ม.๒) ระยะทาง ๙๔ กิโลเมตร
 ราชบุรี – กาญจนบุรี (ม.๓) ระยะทาง ๙๔ กิโลเมตร

๑๒.๓.๓ ระยะทางจากอำเภอมืองราชบุรีไปยังอำเภอต่างๆ ของจังหวัดราชบุรี

อำเภอบ้านโป่ง ระยะทาง ๔๑ กิโลเมตร
 อำเภโพธาราม ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร
 อำเภดำเนินสะดวก ระยะทาง ๒๓ กิโลเมตร
 อำเภopakทอ ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร
 อำเภจอมบึง ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร
 อำเภบางแพ ระยะทาง ๒๘ กิโลเมตร
 อำเภสวนผึ้ง ระยะทาง ๕๕ กิโลเมตร
 อำเภบ้านคา ระยะทาง ๕๘ กิโลเมตร

อำเภวัดเพลง ระยะทาง ๑๗ กิโลเมตร

ที่มา : แขวงทางหลวงราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๑๓. ด้านพลังงาน

๑๓.๑ จำนวนสถานบริการด้านพลังงาน

จังหวัดราชบุรีมีสถานบริการด้านพลังงานทั้งสิ้นจำนวน ๓๑๘ แห่ง คือ

สถานบริการน้ำมัน จำนวน ๒๗๔ แห่ง

สถานบริการก๊าซ LPG จำนวน ๓๔ แห่ง

สถานบริการก๊าซ NGV จำนวน ๓ แห่ง

สถานบริการโรงบรรจุก๊าซหุงต้ม (LPG) จำนวน ๗ แห่ง

๑๓.๒ จำนวนโรงไฟฟ้าในจังหวัดราชบุรี มีทั้งหมดจำนวน ๑๓ แห่ง มีกำลังการผลิตรวม

๖,๒๘๙.๓๑๓ MW รายละเอียดดังนี้

(๑) โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ มีจำนวน ๔ แห่ง กำลังการผลิตรวม ๖,๑๓๕.๕๓๒MW

(๑.๑) บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด กำลังการผลิต ๓,๖๔๗.๖๗๐ MW

(๑.๒) บริษัท ราชบุรีเวิลด์ โคเจนเนอเรชั่น จำกัด กำลังการผลิต ๒๑๖.๗๖๒MW

(๑.๓) บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด กำลังการผลิต ๑,๔๕๐.๐๐๐ MW

(๑.๔) บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด สาขา ไตรเอนเนอจี กำลังการผลิต

๘๒๑.๑๐๐ MW

(๒) โรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน มีจำนวน ๓ แห่ง กำลังการผลิตรวม ๙๗.๗๗๖ MW

(๒.๑) บริษัท ราชบุรีส จำกัด กำลังการผลิต ๑๙.๐๐๐ MW

(๒.๒) บริษัท สยามคาร์พท์อุตสาหกรรม จำกัด กำลังการผลิต ๕๓.๓๖๓MW

(๒.๓) บริษัท ผลิตถ่านหินกระบะดาชไทย จำกัด กำลังการผลิต ๒๕.๔๑๖ MW

(๓) โรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน ๓ แห่ง กำลังการผลิตรวม ๕๑.๕๐๐ MW

(๓.๑) บริษัท น้ำตาลราชบุรี จำกัด กำลังการผลิต ๒๘.๕๐๐ MW

(๓.๒) บริษัท น้ำตาลบ้านโป่ง จำกัด กำลังการผลิต ๑๘.๐๐๐MW

(๓.๓) บริษัท สยามเซลลูโลส จำกัด กำลังการผลิต ๕.๐๐๐ MW

(๔) โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๒ แห่ง กำลังการผลิตรวม ๓.๐๒๕MW

(๔.๑) บริษัท พีทีพี โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด กำลังการผลิต ๑.๔๓๐ MW

(๔.๒) บริษัท คิว – แพลน เพาเวอร์ จำกัด กำลังการผลิต ๑.๕๙๕MW

(๕) โรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพ ได้แก่ บริษัท หนองบัว โคเจนเนอเรชั่น จำกัด มีกำลังการผลิต ๑.๔๘๐ MW

ผลิต ๑.๔๘๐ MW

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๗

๑๔. ด้านความมั่นคง

๑๔.๑ ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางด้านทิศตะวันตก เป็นจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เขตรอยต่อชายแดนมีลักษณะเป็นเทือกเขาสูงและพื้นที่ป่า ได้แก่ เทือกเขาตะนาวศรี เป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ระยะความยาว ๗๓ กิโลเมตร โดยแนวเขตชายแดนดังกล่าวอยู่ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา ซึ่งมีช่องทางตามแนวชายแดนทั้งหมด ๑๓ ช่องทาง ได้แก่

(๑) ช่องทางตะโกบน	(๘) ช่องทางห้วยโกท่า
(๒) ช่องทางตะโกปิดทอง	(๙) ช่องทางห้วยคอกหมู
(๓) ช่องทางตะโกล่าง	(๑๐) ช่องทางโป่งแห้ง
(๔) ช่องทางห้วยสุด (๑๑) ช่องทางพระกำ	
(๕) ช่องทางเขากระโจม (๑๒) ช่องทางกระซัง	
(๖) ช่องทางห้วยมิ	(๑๓) ช่องทางจะเอว
(๗) ช่องทางบ่อหวี	

ช่องทางที่สามารถสัญจรได้ด้วยยานพาหนะมี ๕ ช่องทาง คือ ช่องทางตะโกบน ตะโกปิดทอง ตะโกล่าง เขากระโจม และช่องทางห้วยคอกหมู

๑๔.๒ ภัยคุกคามที่ปรากฏในพื้นที่

(๑) ยาเสพติด ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ยังคงมีอยู่ เส้นทาง การเข้ามาของยาเสพติดจากภายนอกประเทศตามแนวชายแดน ไม่ปรากฏข่าวสาร แต่มีการนำเข้ายาเสพติดเข้ามาในพื้นที่จากภาคกลางประเทศ

(๒) แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย เนื่องจากชุมชนฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน มีจำนวนไม่มาก รวมทั้งระยะทางไกลและสภาพพื้นที่ที่ยากลำบาก ในการเดินทางจึงไม่มีการเข้ามา ของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในพื้นที่ แต่อาจมีเพียงส่วนน้อย ใช้เส้นทางช่องทางพุน้ำร้อนจังหวัดกาญจนบุรี และทางด้านเหนือของอำเภอสวนผึ้ง ในการเดินทางผ่านเพื่อเข้าสู่พื้นที่ตอนในของจังหวัด ทั้งนี้ มีความพยายามในการเข้ามาเพื่อขายแรงงานอันเกิดจากภาวะเศรษฐกิจไม่ดีและความยากจนของประชาชนประเทศเพื่อนบ้าน

๑๔.๓ มิติความมั่นคง

ในภาวะปกติ คือภัยคุกคามรูปแบบเก่า ได้แก่ การสู้รบด้วยกำลังอย่างเปิดเผยเพื่อป้องกันเอกราชอธิปไตยเหนือดินแดน หรือการใช้อาวุธและความรุนแรงเอาชนะกันจากความแตกต่างทางความคิดเห็นทางการเมือง เช่น กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) ในอดีต ซึ่งไม่ปรากฏภัยคุกคามรูปแบบเก่าในเขตจังหวัดราชบุรี แต่ก็มีเตรียมกำลังรองรับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ตามสมมติฐานในแผนป้องกันชายแดน มีการกิจตามพันธกิจของกองทัพบกมุ่งสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย โดยหน่วยทหาร ดชด. ทหารพราน

ในภาวะไม่ปกติ คือภาวะที่มีการประกาศใช้กฎหมาย หรือประกาศหรือคำสั่งพิเศษเพิ่มเติมมาจากการใช้กฎหมายปกติ เพื่อเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อย มิให้เกิดผลกระทบกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย อันเกิดจากปัญหาทางการเมืองที่ยาวตัวออกไป มีการใช้ความรุนแรง สร้างความสูญเสีย สังคมไทยถูกแบ่งแยก มีการยุยงปลุกปั่นให้เกิดความเกลียดชังแตกความสามัคคี สถาบันหลักของชาติถูกจาบจ้วงและบ่อนทำลาย

๑๔.๔ แนวทางดำเนินการต่อปัญหาความมั่นคง

มีแผนดำเนินการทั้งในเชิงป้องกัน (สร้างภูมิคุ้มกัน) เชิงปราบปราม/ป้องปรามและ การฟื้นฟูเยียวยา โดยการบูรณาการทุกภาคส่วนภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ จำนวน ๗ ยุทธศาสตร์ และยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงภายใน ควบคู่กับการใช้กฎหมายปกติ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีองค์กรขับเคลื่อนระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงสู่การจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงบรรจุในแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด เพื่อกำหนดกรอบ แนวทางและงบประมาณให้หน่วยที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปดังนี้

พื้นที่ชายแดน ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา ใช้กฎหมายปกติ โดยหน่วยงานทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการใช้กฎหมายการศึกษาโดยหน่วยทหาร

พื้นที่ตอนใน ๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี บ้านโป่ง โพธาราม ดำเนินสะดวก ปากท่อ จอมบึง บางแพ และอำเภอวัดเพลง ใช้กฎหมายปกติโดยหน่วยงานทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการใช้ประกาศและคำสั่งพิเศษโดยหน่วยทหาร เพื่อควบคุมสถานการณ์และสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และเกื้อกูลต่อการปฏิบัติการกิจของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างความมั่นคง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ดังนี้

๑. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย
๒. การผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้พร้อมเผชิญปัญหาความมั่นคง
๓. การพัฒนาความร่วมมือในระดับพื้นที่กับประเทศเพื่อนบ้าน
๔. การเสริมสร้างพลังมวลชนและการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี
๕. การพัฒนาองค์ความรู้สนับสนุนการเสริมสร้างความมั่นคง
๖. การส่งเสริมมิติด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง
๗. การบริหารจัดการอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงภายใน

๑. การบริหารจัดการและการเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กร
๒. การอำนวยการและบูรณาการด้านความมั่นคงของรัฐ (รวมการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยคุกคาม)
๓. การปกป้อง เทิดทูน และเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
๔. การเสริมสร้างความรักสามัคคีของคนในชาติ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
๕. การแก้ไขปัญหาความมั่นคงเฉพาะด้าน

๑๔.๕ หน่วยทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงชายแดนในจังหวัด ประกอบด้วย

- (๑) กรมทหารราบที่ ๑
- (๒) กองพลทหารราบที่ ๑
- (๓) กองพลพัฒนาที่ ๑
- (๔) มณฑลทหารบกที่ ๑๖
- (๕) หน่วยเฉพาะกิจทัพพระยาเสือ
- (๖) กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ๑๓๗
- (๗) กองร้อยทหารพราน ๑๔๐๒, ๑๔๐๓, ๑๔๐๔

ที่มา : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดราชบุรี และกลุ่มงานความมั่นคง ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘

ภาคผนวก

รายพระนาม นาม ของผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

พระนาม นาม	ตั้งแต่ – ถึง
๑. เจ้าพระยาราชนูร (เสม วงศาโรจน์)	พระเจ้ากรุงธน - รัชกาลที่ ๑
๒. เจ้าพระยาราชนูร (แสง วงศาโรจน์)	รัชกาลที่ ๑ - รัชกาลที่ ๒
๓. เจ้าพระยาราชนูร (เนียม วงศาโรจน์)	รัชกาลที่ ๒ - รัชกาลที่ ๓
๔. เจ้าพระยาราชนูร (กลิ่น วงศาโรจน์)	รัชกาลที่ ๓ - รัชกาลที่ ๔
๕. พระยาอัมรินทรฤาชัย (กุ่ม วงศาโรจน์)	รัชกาลที่ ๔ - รัชกาลที่ ๕
๖. พระยาอัมรินทรฤาชัย (นิ่ม วงศาโรจน์)	รัชกาลที่ ๕ - พ.ศ. ๒๔๔๐
๗. พระยาอัมรินทรฤาชัย (เทียน บุณนาค)	พ.ศ. ๒๔๔๐ - พ.ศ. ๒๔๔๑
๘. พระยาจินดารักษ์ (นุด มหานครนันท์)	พ.ศ. ๒๔๔๑ - พ.ศ. ๒๔๔๒
๙. พระยาอัมรินทรฤาชัย (จำรัส รัตนกุล)	พ.ศ. ๒๔๔๒ - พ.ศ. ๒๔๔๕
๑๐. พระยาสัจจาภิรมย์ (ชุ่ม อรรถจินดา)	พ.ศ. ๒๔๔๕ - พ.ศ. ๒๔๔๘
๑๑. ม.จ.สฤทธิเดช ชยางกูร	พ.ศ. ๒๔๔๘ - พ.ศ. ๒๔๕๓
๑๒. พระยาประชาภิจักรจักร (ทับ มหาเปารยะ)	พ.ศ. ๒๔๕๓ - พ.ศ. ๒๔๕๕
๑๓. พระยาศิริธรรมบริรักษ์ (เย็น สุวรรณปทุม)	พ.ศ. ๒๔๕๕ - พ.ศ. ๒๔๕๘
๑๔. พระยาวิจิตรสงคราม (สรวง ศรีเพ็ญ)	พ.ศ. ๒๔๕๘ - พ.ศ. ๒๔๖๑
๑๕. พระยาศรีมหาเกษตร (ชวน สุนทรานนท์)	พ.ศ. ๒๔๖๑ - พ.ศ. ๒๔๖๔
๑๖. พระยาวิจิตรภักดี (รอด สาริมาณ)	พ.ศ. ๒๔๖๔ - พ.ศ. ๒๔๖๖
๑๗. พระยาสมุทรศักดิ์รักษ์ (เจิม วิเศษรัตน์)	พ.ศ. ๒๔๖๖ - พ.ศ. ๒๔๖๗
๑๘. พระยาสมุทรพิพิธ (เชย สุนทรพิพิธ)	พ.ศ. ๒๔๖๗ - พ.ศ. ๒๔๖๘
๑๙. พระยาอรรถกวี (สงวน อรรถกวีสุนทร)	ไม่มีหลักฐาน
๒๐. พระยารามราชภักดี (ม.ล.สวาสดี อิศรางกูร)	พ.ศ. ๒๔๖๘ - ๒๔๗๗
๒๑. พันเอกพระยารามณรงค์ (เสงี่ยม สุนทรรักษา)	พ.ศ. ๒๔๗๗ - ๑๘ มิ.ย. ๒๔๘๒
๒๒. พระนิกรบดี (จอน สาริกานนท์)	๑๘ มิ.ย. ๒๔๘๒ - ๒๐ ม.ค. ๒๔๘๖
๒๓. ขุนธรรมรัตนธรร (ธรรมรัตน์ โรจนสุนทร)	๒๐ ม.ค. ๒๔๘๖ - ๒๐ ก.ย. ๒๔๘๗
๒๔. นายอุดม บุญประกอบ	๒ พ.ย. ๒๔๘๗ - ๑๒ ธ.ค. ๒๔๘๗
๒๕. หลวงนิคมคณาภิรักษ์ (เทียน กำเหนิดเพชร)	๑๒ ธ.ค. ๒๔๘๗ - ๑๕ ม.ค. ๒๔๘๘
๒๖. นายจรัส ธารีสาร	๕ ก.พ. ๒๔๘๘ - ๓๐ มี.ค. ๒๔๘๘
๒๗. พระบำรุงบุรีราช (วิง สิทธิเทศานนท์)	๓๑ มี.ค. ๒๔๘๘ - ๑๕ ก.ค. ๒๔๙๒
๒๘. ขุนรัฐภูมิวิจารณ์ (สวงศ์ วัฏฏสิงห์)	๒ ก.พ. ๒๔๙๒ - ๓๐ ส.ค. ๒๔๙๓
๒๙. นายแมน อรจันทร์	๑ ก.ย. ๒๔๙๓ - ๘ ม.ค. ๒๔๙๔
๓๐. หลวงอรรถวิทักษ์พจนกร (กรุง อรรถวิทักษ์)	๑ เม.ย. ๒๔๙๔ - ๘ ม.ค. ๒๔๙๕
๓๑. นายแมน อรจันทร์	๘ ม.ค. ๒๔๙๕ - ๑๗ ก.พ. ๒๕๐๑
๓๒. นายแสง ชัยอาญา	๑๗ ก.พ. ๒๕๐๑ - ๗ มิ.ย. ๒๕๐๓
๓๓. นายจันทร์ สมบูรณ์กุล	๒๐ ม.ค. ๒๕๐๔ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๑๐
๓๔. นายยุทธ หนูนภักดิ์	๑ ต.ค. ๒๕๑๐ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๑๔

๓๕. นายจำนง เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๑ ต.ค. ๒๕๑๔ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๑๘
๓๖. ร.ต.ต. กร บุญยง	๑ ต.ค. ๒๕๑๘ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๑๙
๓๗. นายประทุม บุญประกอบ	๑ ต.ค. ๒๕๑๙ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๐
๓๘. นายวัชร สึงศิริบูลย์	๑ ต.ค. ๒๕๒๐ - ๘ มี.ย. ๒๕๒๒
๓๙. นายปฐม สุทธิวาทนฤพุมิ	๘ มี.ย. ๒๕๒๒ - ๑๐ ก.ค. ๒๕๒๗
๔๐. นายศักดิ์ โกศัยยกานนท์	๑๐ ก.ค. ๒๕๒๗ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๑
๔๑. นายพีระ บุญจริง	๑ ต.ค. ๒๕๓๑ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๔
๔๒. ม.ร.ว.กำลุนเทพ เทวกุล	๑ ต.ค. ๒๕๓๔ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๘
๔๓. นายมานิต ศิลปอาชา	๑ ต.ค. ๒๕๓๘ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๔๒
๔๔. นายโกเมศ แดงทองดี	๑ ต.ค. ๒๕๔๒ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๔๖
๔๕. นายพลวัต ชยานุวัชร	๑ ต.ค. ๒๕๔๖ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๔๘
๔๖. นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์	๑ ต.ค. ๒๕๔๘ - ๑๙ ต.ค. ๒๕๕๑
๔๗. นายสุเมธ ชัยเลิศวณิชกุล	๒๐ ต.ค. ๒๕๕๑ - ๑๕ มี.ค. ๒๕๕๒
๔๘. นายสุเทพ โกมลภมร	๑๖ มี.ค. ๒๕๕๒ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๔
๔๙. นายชนม์ชื่น บุญญานุสาสน์	๒๘ พ.ย. ๒๕๕๔ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖
๕๐. นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ หมดทนนท์	๑ ต.ค. ๒๕๕๖ - ๑ ต.ค. ๒๕๕๖
๕๑. นายนิสิต จันทรสมวงศ์	๒ ต.ค. ๒๕๕๖ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๗
๕๒. นายสุรพล แสงศักดิ์	๑ ต.ค. ๒๕๕๗ - ปัจจุบัน

☆☆☆☆☆☆☆☆